

БАТЛАВ.
ХҮРЭЭЛЭН БУЙ ОРЧНЫ
БОДЛОГО ЗОХИЦУУЛАЛТЫН
ГАЗРЫН ДАРГА

Г.ЭНХМӨНХ

ЗӨВШӨӨРЧ, ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ҮҮРЭГ ХҮЛЭЭСЭН:
“НАЙНГИ” ХХК-ИЙН ГҮЙЦЭТГЭХ ЗАХИРАЛ

Б.БАСХҮҮ

**“НАЙНГИ ХХК-НИЙ ДОРНОД АЙМАГ, ХЭРЛЭН, БАЯНТҮМЭН
СУМДЫН НУТАГТ ХЭРЭГЖИНЭ. “НҮҮРСНИЙ ОРД
АШИГЛАХ” ТӨСЛИЙН 2025 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ БАЙГАЛЬ
ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрлийн дугаар:
Аж ахуйн нэгжийн регистрийн дугаар:

MV-001364
2010895

ХЯНАСАН:

ХБОБЗГ-ЫН АХЛАХ ШИНЖЭЭЧ..... Ц.ЖАРГАЛНЭМЭХ

БОЛОВСРУУЛСАН:

“НАЙНГИ” ХХК БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
МЭРГЭЖИЛТЭН.....

Х.СОДМАГНАЙ

2025 он

ГАРЧИГ

1. Төслийн танилцуулга.....	3
2. Төсөл хэрэгжиж буй нутгийн байгаль орчин, нийгэм эдийн засгийн төлөв байдлын товч танилцуулга	9
3. Төслийн гол ба болзошгүй сөрөг нөлөөллийн товч тодорхойлолт	11
4. Тухайн жилийн байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөөний гол зорилт, хамрах хүрээ	14
5. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө	14
6. Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө	17
6.1 Техникийн нөхөн сэргээлт	18
6.2 Биологийн нөхөн сэргээлт	19
7. Биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө	19
8. Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээний төлөвлөгөө	21
9. Түүх соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө	21
10. Осол, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө	22
11. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө	24
12. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр	25
12.1 Агаар орчны бохирдол	
12.2 Хөрсний бохирдол	
12.3 Усны бохирдол	
12.4 Ургамлын мониторинг	
12.5 Амьтны мониторинг	
13. Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө	28
14. Тухайн жилийн байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөөний биелэлтийг нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөө	29

ХҮСНЭГТИЙН ЖАГСААЛТ

Хүснэгт 1. Тусгай зөвшөөрлийн газарзүйн солбицол	3
Хүснэгт 2. Хөрс хуулах ажлын төлөвлөгөө.....	5
Хүснэгт 3. Ажиллах горим	6
Хүснэгт 4. Ил уурхайд орж ирэх усны тооцоо.....	8
Хүснэгт 5. Зардлын задаргаа	9
Хүснэгт 6. Төслийн гол ба болзошгүй сөрөг нөлөөлөл	11
Хүснэгт 7. Сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх	13
Хүснэгт 8. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө	15
Хүснэгт 9. Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө	17
Хүснэгт 10. Нөхөн сэргээлт хийхэд ашиглах тоног төхөөрөмж.....	18
Хүснэгт 11. Нөхөн сэргээлтийн нийт зардал	19
Хүснэгт 12. Дүйцүүлэн хамгааллын ажлын төлөвлөгөө	20
Хүснэгт 13. Дүйцүүлэн хамгааллын нийт зардлын хэмжээ	20
Хүснэгт 14. Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээний төлөвлөгөө....	21
Хүснэгт 15. Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө.....	22
Хүснэгт 16. Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө	23
Хүснэгт 17. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө.....	24
Хүснэгт 18. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрт ажил	25
Хүснэгт 19. Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө	28
Хүснэгт 20. Тухайн жилийн байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөөний биелэлтийг нөлөөллийн бүсийн оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөө	29

ЗУРГИЙН ЖАГСААЛТ

Зураг 1. “Адуунчулуун” нэртэй талбайн байршлын зураг.....	3
Зураг 2. Захиргааны байр	6
Зураг 3. Засварын автограж	7
Зураг 4. Агаарын шугам, дэд станц	7

1. ТӨСЛИЙН ТАНИЛЦУУЛГА

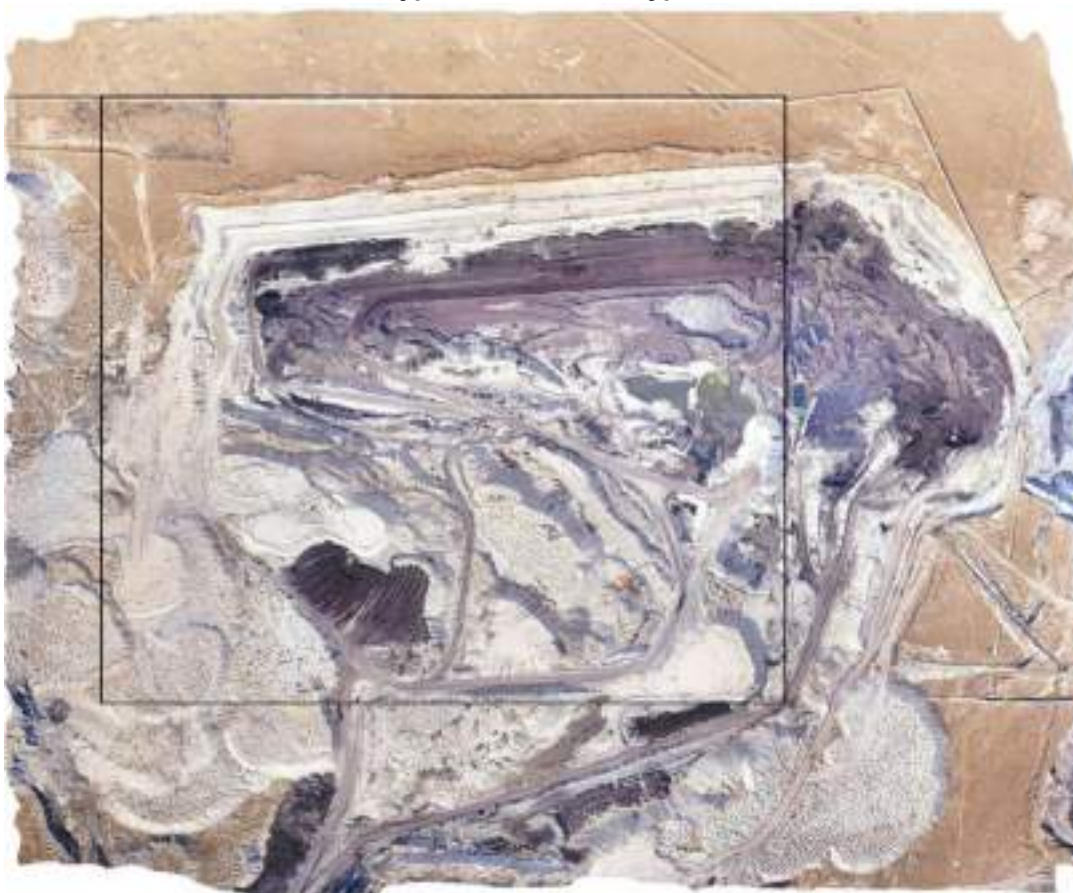
1.1 Уурхайн үйл ажиллагаа явагдаж буй газрын засаг, захиргааны харьяалал

Адуунчулууны хүрэн нүүрсний ордын “Найнги” ХХК-ийн эзэмшдэг 1364 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөлтэй 74.08 га талбай нь Дорнод аймгийн Хэрлэн сумын 8-р баг, Баянтүмэн сумын 4-р багийн нутаг дэвсгэрийг дамнан өмнөд уртрагийн $114^{\circ} 32'$, хойд өргөргийн $48^{\circ} 07'$ -ийн солбицолд оршдог. Тусгай зөвшөөрөлтэй талбайн 21.08 га нь Хэрлэн сумын 8 дугаар багт, 53.0 га нь Баянтүмэн 4 дүгээр багт тус тус хамаардаг.

Хүснэгт № 1 тусгай зөвшөөрөлтэй талбайн солбицол

№	Уртраг	Өргөрөг
1	$114^{\circ} 32' 32.33$	$48^{\circ} 07' 32.92$
2	$114^{\circ} 31' 52.34$	$48^{\circ} 07' 32.92$
3	$114^{\circ} 31' 52.34$	$48^{\circ} 08' 01.92$
4	$114^{\circ} 32' 32.33$	$48^{\circ} 08' 01.92$

Зураг №1 Талбайн зураг

1.2 Танилцуулга

Энэхүү менежментийн төлөвлөгөөнд “Найнги” ХХК-ийн Адуучулуун ордын хүрэн нүүрсний орд төслийн 2025 онд авч хэрэгжүүлэх байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө нарийвчлан тусгагдсан. Адуунчулуун ордын хүрэн нүүрсний ордын төслийн үйл ажиллагаатай холбоотой байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг боловсруулахдаа “Байгаль орчныг хамгаалах тухай”, “Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай”, Монгол улсын хуулиуд, Байгаль орчин ногоон хөгжлийн яамны сайдын 2014 оны А-05 дугаар тушаалын хавсралтаар баталсан “Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө боловсруулах, хянан батлах, тайлагнах журам”, Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын нарийвчилсан үнэлгээний тайлан, нэмэлт тодотголуудад тусгасан заалтуудыг удирдлага болгон боловсруулсан болно.

Байгаль орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрт үйлдвэрлэлийн явцад ус, хөрс, агаарт гарч болзошгүй нөлөөлөл, байгаль орчны бүрэлдэхүүн хэсгүүдэд орох аливаа өөрчлөлтийг хянах шинжилгээний аргачлал, хяналт шинжилгээ хийх хугацаа, сорьц авах болон хэмжилт хийх цэгийн байршил, шинжилгээний үр дүнг нэгтгэх, тайлагнах хэлбэр зэргийг тусгасан. Уг төлөвлөгөөнд тухайн төсөл хэрэгжих орчмын өнөөгийн төрх байдал, БОННУ-гээр тодорхойлогдсон болзошгүй болон зайлшгүй сөрөг нөлөөллүүдийг тусгаснаас гадна менежментийн төлөвлөгөөний гол бүрэлдэхүүн хэсгүүд болох дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө, түүх соёлын өв, эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө, хог, хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө, орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр, тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжилтийг нөлөөлөлд өртөгч оршин суугчид, оролцогч талуудад тайлагнах хуваарь зэргийг дэлгэрэнгүй авч үзсэн.

1.2.1 Уулын бэлтгэл ажил

2025 онд 850.000 мян.м³ хөрс хуулахаар төлөвлөсөн бөгөөд үүний дагуу 1 дүгээр улиралд багтаан бүх машин, механизмын их засвар болон урсгал засварын ажлыг хийж гүйцэтгэнэ. Ингэснээр 450 мян.тн нүүрс олборлоно.

Ордын хөрсний чулуулгийг нь элс, хайрга, сул цементлэгдсэн элсэн чулуу, зарим үед тохиолдох шавраас бүрэлдэх бөгөөд хайгуул хийгдсэн талбайд жигд хэмжээгээр тархсан байна.

Адуунчулууны уурхайн хөрсний чулуулгийн бат бөхийн коэффициент $f < 4$ байх тул нүүрс болон хөрсний дийлэнх хувийг шууд ухаж ачна. Өмнөх жилүүдэд хүйтний саруудад улирлын чанартай хөлдсөн болон хатуу шаварлаг хөрсний давхаргыг ухаж ачихад бэлтгэсэн.

Ашиглалтын явцад хатуу шаврын үе шувтарч нимгэрсэн бөгөөд уг давхарга хөрсний дээд доголдуудад 2 хүртэлх метрийн зузаантай зарим үед тохиолддог. Хөрсний чулуулаг нь хүйтний улиралд дунджаар 3 м гүн хөлддөг.

1.2.2 Хөрс хуулалт, овоолго байгуулалт

Хөрс хуулах ажил нь Чулуулгийг бэлтгэх, Ухаж ачих, Тээвэрлэх гэсэн үндсэн технологитой байна. Хөрс хуулалтын ажлыг 3 дугаар сараас эхлүүлээд 11 дүгээр сарын 15-ны өмнө дуусгахаар төлөвлөсөн. Шимт хөрс түрэх ажлыг 4 дүгээр сард хийж гүйцэтгэх бөгөөд түрсэн хөрсөө тусгай зөвшөөрөлтэй талбайн баруун хойд хэсэгт овоолго үүсгэн хураана. Уулын ажлын 2025 оны төлөвлөгөөр хөрсний 3 доголд ажиллах бөгөөд 760 дугаар түвшинд 280 мян.м³, 750 дугаар түвшинд 300 мян.м³, 740 дүгээр түвшинд 270 мян.м³ хөрс тус тус хуулна.

2025 онд тэсэлгээний ажил хийгдэхгүй.

Хүснэгт №2 Хөрс хуулах ажлын төлөвлөгөө

№	Түвшин	Хэмжих нэгж	2025	II-улирал				III-улирал				IV-улирал			
				3 сар	4 сар	5 сар	дүн	6 сар	7 сар	8 сар	дүн	9 сар	10 сар	11 сар	дүн
1	Гор-760	МЯН. М ³	280	-	140	140	280		-	-	-	-	-	-	-
2	Гор-750	МЯН. М ³	300	-	-	-	-	100	100	100	300	-	-	-	-
3	Гор-740	МЯН. М ³	270	-	-	-	-	-	-	-	-	140	130	-	270
	Дүн	МЯН. М ³	850	-	140	140	280	100	100	100	300	-	-	-	270

Хөрс хуулалтын ажлын улмаас гарах хөрсний чулуулгийг уурхайн ашиглагдсан хоосон орон зайд дотоод овоолго үүсгэн хураана. Овоолгыг уурхайн баруун урд болон зүүн талын хоосон орон зайд байгуулж дүүргэлт хийхээр төлөвлөсөн. Хөрсний мөргөцгөөс дотоод овоолго хүртэл 1.25-1.5 км-ийн зайтай байх бөгөөд 50 тонны дам

нь ачаатай үедээ 15-20 км/цагийн хурдтай, хоосон үедээ 20-25 км/цагийн хурдтай байна.

1.2.3 Уурхайн ажиллах горим

Ил уурхайн ажилчид хоногт 2 ээлжээр, ээлжийн үргэлжлэх хугацаа 12 цаг байна. Уурхайн олборлолт болон хөрс хуулалтын ажлыг 4-р сараас 11-р сар хүртэл үргэлжлэхээр тооцов.

Хүснэгт №3 Ажиллах горим

Д/д	Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	Утга
1	Жилийн календарь хоног	хоног	365
2	Төлөвлөгөөт засварын хоног	хоног	18
3	Төлөвлөгөөт сул зогсолтын хоног	хоног	151
4	Жилд ажиллах бодит хоног	хоног	196
5	Жид ажиллах календарь цаг	цаг	8,760
6	Хоногт ажиллах ээлжийн тоо	-	2
7	Ээлжийн үргэлжлэх хугацаа	цаг	12
8	Хоногт ажиллах ээлжийн үргэлжлэх хугацаа	цаг	24
9	Жилд ажиллах бодит хугацаа	цаг	3,920
10	Техникийн бэлэн байдлыг тооцох коэффициент	-	0.76
11	Ээлж солилт (цайны цаг, түлш цэнэглэлт, тосолгоо, засвар үйлчилгээ)	цаг	1.0
12	Ээлж солилт	цаг	1.0
13	Хоногт ажиллах бодит цаг	цаг	20
14	Цаг ашиглалтын коэффициент	-	0.83

1.2.4 Уурхайн инженер хангамж, дэд бүтэц

Зураг №2 Захиргааны байр

Зураг №3 Засварын автограж

- *Усан хангамж: Төвлөрсөн эх үүсвэрээс хангана.*
- *Цахилгаан хангамж: Төвлөрсөн эх үүсвэрээс хангана.*

Зураг №4 Агаарын шугам, дэд станц

- *Дулаан хангамж: Төвлөрсөн эх үүсвэрээс хангана.*

1.2.5 Уурхайн ус хангамж, усны хэрэглээ

Уурхайн гүний шүүрлийн ус нь “Монголын Алт МАК” ХХК-ийн 14892 ашиглалтын тусгай зөвшөөрөлтэй талбайд байрлах “Адуунчулуун” ХК-ийн зумпфэнд цугларч ЭЦВ8-25-125 насосоор хоногт дундажаар 14 цаг буюу 345,0 м3/хоног ус татан зайлуулж Хэрлэн сумын 8 дугаар багийн нутагт байрлах Баяннуурт шахагдаж байдаг.

Шүүрлийн ус шавхан зайлуулахдаа зумпфэнд хуримтлагдсан усаа **өргөх** насосоор шахдаг. Ус шавхалт нь тоолууртай, насосны хоногт ажилласан цаг зумфны насосчдын ажлын тэмдэглэл, насосны хүчин чадал, улирлын байдлаас хамааран доорхи байдлаар ажилладаг. Үүнд:

1. Намрын сүүл болон өвлийн -(11,12,1,2,3,4-саруудад) 10цаг/хоногт
2. Зуны - (6,7,8-саруудад) 20цаг/хоногт
3. Хаврын сүүл болон намрын дунд- (5,9,10-саруудад) 16цаг/хоногт

Насос жилд $5040 \text{ цаг} \times 25 \text{ м}^3/\text{цаг} = 126\,000 \text{ м}^3/\text{жил}$ ус шавхан зайлуулна.

Ажилчдын унд, ахуйн зориулалтаар ашиглах усны хэмжээ 5000 м3 байхаар төлөвлөсөн бөгөөд өдөр тутам аймгийн төвөөс баллонтой цэвэр ус зөөвөрлөнө.

Уурхайн дотоод болон нүүрс тээврийн шороон зам усалгаанд 3000 м3 ус хэрэглэхээр төлөвлөсөн. Тухайн усыг “Адуунчулуун” ХК-ийн ус шүүрүүлэх зумфнээс 20 м3-ийн багтаамжтай машинаар усаа авч тоосжилт дарах, нүүрсний халалт уугилттай хэсгийг усална. .

2025 онд нийт 1.000,000 м3 ус шавхан зайлуулахаар төлөвлөсөн бөгөөд үүний зардал болон төлбөрт 128.000,000 төгрөгийг төсөвлөсөн. Энэ усны хэрэгцээ нь зуны улиралд нүүрсэнд халалт, уугилт болон их хэмжээний гал гарсан тохиолдолд нэмэгдэх боломжтой. Нүүрсний ус агуулсан давхаргад туршилтын шавхалт явуулж, уурхайд орж ирэх усны тооцоо, гидрогеологийн үндсэн үзүүлэлтүүдийг тооцсон байна.

Хүснэгт №4. Ил уурхайд орж ирэх усны хэмжээ

Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	Хэмжээ
Ил уурхайн ордын хэмжээнд орж ирж болох гүний усны дундаж хэмжээ	м3/цаг	203.8
Хур тунадасаар ил уурхайд хамгийн их огцом орж ирэх усны хэмжээ	м3/цаг	1006.5

1.2.6 Хог хаягдал

Төслийн талбайгаас гарах хатуу хог хаягдлыг **түр** цэгт цуглуулан авч **Хэрлэн сумын Чойбалсан хөгжил /ОНӨААТҮГ-**тай гэрээ байгуулсны үндсэн дээр хог хаягдлыг нэгдсэн цэг рүү ачуулна. Хог хаягдлын цэгийг байгуулахдаа хатуу,

шингэнээр нь ялган ангилна.

1.3 Төслийн 2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний нийт зардал

Хүснэгт №5 Зардлын задаргаа

№	Хийгдэх ажил	Зардал төг
1.1	Нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ /технологийн зөв шийдэл/	4.920.000
1.2	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ	
2.1	Техникийн нөхөн сэргээлт	18.061.200
2.2	Биологийн нөхөн сэргээлт	8.625.800
3	Биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээ	13.613.000
4	Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээ	-
5	Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээ	-
6	Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө	1.000.000
7	Ахуйн болон аюултай хог хаягдал	2.200.000
8	Тухайн жилийн орчны хяналт, шинжилгээний хөтөлбөрийн нийт төсөв	3.080.000
9	Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалт	3.000.000
10	Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг нөлөөлөлд өртөгч оршин суугчид, оролцогч талуудад тайлагнах	500.000
	Дүн	55.000.000

2. ТӨСӨЛ ХЭРЭГЖИЖ БУЙ НУТГИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧИН, НИЙГЭМ-ЭДИЙН ЗАСГИЙН ТӨЛӨВ БАЙДЛЫН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

2.1 Байгаль орчин

2.1.1 Уул зүй: Адуунчулууны ордын район нь зүүн урагш ба хойшоо аажмаар намссан сул дов толгодорхог тал бөгөөд хүрээлэн байгаа хөндийнүүдэд Баяннуур, Цайдам нуур, Шүүтийн тойром, зэрэг давст нуурууд байдаг. Эдгээр нууруудын усны түвшиний үнэлэхүй өндөр 713,0-738м байна. Орд нь доворхог налуу гадаргуутай.

2.1.2 Уур амьсгал: Уг район нь эх газрын эрс тэс уур амьсгалтайгаас гадна агаарын их хуурайшилттай тул хур тунадас бага унадаг. Өвөлдөө хүйтэн, салхитай хурд бага, агаарын чийгшилт харьцангуй их, агаар мандлын доод хэсэгт температурын инверс тогтдог зэрэг онцлогтой. Цаг уурын эрс өөрчилттэй. Агаарын температур

хоногийн болон улирлын хэлбэлзэл ихтэй байдаг. Өвлийн улиралд нь хөрс нь 3 метр хүртэл хөлддөг. Адуунчулууны орд газарт 144.0-315.9 мм хур тунадас унадаг бөгөөд 7,8 сард хамгийн их хур тунадастай. Жилийн дундаж температур цельсийн 0.4⁰. Агаарын чийгшлийн хэмжээ 54-74% жилийн дундаж 65% байна.

2.1.3 Ус зүй: Адуунчулууны ордын район нь зүүн урагш ба хойшоо аажмаар намссан сул дов толгодорхог тал бөгөөд хүрээлэн байгаа хөндийнүүдэд Баяннуур, Цайдам нуур, Шүүтийн тойром, зэрэг давст нуурууд байдаг. Эдгээр нууруудын усны түвшний үнэмлэхүй өндөр 713,0-738 м байна. Орд нь доворхог налуу гадаргуутай. Районы хэмжээнд усан сүлжээ сул хөгжсөн ба гол төлөв гадагшаа урсгалгүй хотгоруудад цутгадаг түр зуурын жижиг горхиуд байдаг. Ордоос урагш 8 км зайтай урсан өнгөрдөг Хэрлэн гол нь тухайн районы ганц байнгын урсгал ус юм.

2.1.4 Ургамал: Тус сумын нутаг ботаник газар зүйн мужлалтаар дээгүүр, Монголын хээрийн тойргийн Нялгын районд хамаарна. Уулын хээрт. Цахилдаг, алаг өвст, хиаг-хялганат, бужмаг, хонгорзул, улалж, бут бударгана, харгана, халгай, буурцагт өвсний төрөл зонхилно. Тал хээрт: Үетэн хялганат, хазаар өвс, хиаг-хялганат, шарилж, лууль, дэрс болон амт чанар, шимт сайтай үетэн, буурцагт, алаг өвсний төрлийн ургамал зонхилно. Мөн гол, булаг, нуур тойрмын хөвөөгөөр хиаг, хазаар өвс, салхин ерхөг, дэрс, харгана, адамсын агь, хэрс зэрэг ургамал ургадаг ба сумын урд говирхог талаараа таана, мангир, хөмүүл, ерхөг, үетэн хялганат, алаг өвс, жижиг бутан үетэн, ботуульт ургамал зонхилон ургадаг байна.

2.1.5 Агнуурын ан амьтан: Үнэг, хярс, бор туулай, цагаан зээр зэрэг ан амьтан элбэг тааралдах ба сүүлийн жилүүдэд байгалийн хувьсан өөрчлөлт, хүний буруутай үйл ажиллагааны улмаас тарвага, цагаан зээр зэрэг агнуурын ан амьтад эрс ховордсон байна. Жигүүртэн шувуу: Энэ төрлийн шувуудаас Хэрлэн сумын нутаг дэвсгэрт бүх төрлийн начин шонхор, хээрийн болжмор зэрэг шувууд байдаг.

2.2 Хүн ам, эдийн засаг, зам харилцаа:

2.2.1 Хэрлэн сум нь 65000 хавтгай дөрвөлжин км нутагтай, Хэрлэн голын хоёр талд Матад, Булган, Баянтүмэн, Чойбалсан сумтай хиллэдэг. Засаг захиргааны үндсэн нэгж 11 багтай, 46000 хүн амтай, 12400 өрхтэй, 120000 толгой малтай. Үүнээс тэмээ 330, адуу 16000, үхэр 15600, хонь 54000, ямаа 34000 байна. Аж үйлдвэр, худалдаа үйлчилгээ, боловсрол соёл, эрүүл мэнд, хувийн хэвшлийн 600 гаруй аж ахуйн нэгж тус

суманд үйл ажиллагаа явуулдаг. Чойбалсан хот нийслэлээс 656 км алслагдсан бөгөөд д.т.д 700м өндөрт оршдог.

3. ТӨСЛИЙН ГОЛ БА БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ

3.1.1 Адуунчулуун уурхайгаас нүүрс олборлох төслийн БОНБНУ-ээр төслийн гол болон болзошгүй нөлөөллийг дараах байдлаар тодорхойлсон байдаг

Хүснэгт №6 БОННУ-ээр тогтоосон төслийн гол ба болзошгүй нөлөөлөл

№	Байгаль орчны үзүүлэлт	шууд	шууд бус	өөрөө	богино хугацааны	урт хугацааны	буцаж нөлөөлөх	буцалтгүй	сул хүчтэй	дунд хүчтэй	хүчтэй
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. Байгалийн төрөл зүйлийн өөрчлөлт											
1	Газрын доорх урсацын өөрчлөлт		x			x		x	x		
2	Гадаргын усны урсацын өөрчлөлт			x							
3	Ургамлын бүтцийн өөрчлөлт	x			x			x		x	
4	Хөрсний элэгдэл, эвдрэл	x			x	x				x	
5	Геологийн тогтоцын өөрчлөлт	x			x					x	
6	Зэрлэг амьтдын орон зай		x	x	x			x		x	
7	Уур амьсгалын (бичил) өөрчлөлт		x						x		
2. Байгалийн нөөцийн ашиглалт											
8	Газрын гадаргын нөөц баялаг		x		x			x		x	
9	Бэлчээрийн талбай талхлагдахаас сэргийлэх	x				x				x	
10	Эрдэс түүхий эд, нөөц	x								x	
11	Эрчим хүчний нөөц										
3. Байгаль орчны чанарын өөрчлөлт											
12	Ундны усны чанар, хэмжээ		x		x			x		x	
13	Газрын доорх усны чанарын өөрчлөлт		x		x				x		
14	Урсгал усны хэрэглээ	x			x				x		
15	Агаарын бохирдол	x				x				x	
16	Хөрсний эвдрэл бохирдол	x			x					x	
17	Хорт бодис усаар дамжин хүн, амьтанд нөлөөлөх		x		x				x		
18	Дуу, чимээ шуугианы нөлөөлөл	x			x					x	
4. Байгалийн өнгө төрх, түүх соёлын дурсгалт зүйл, археологи, палентологийн олдвор											
19	Байгалийн үзэсгэлэнт төрх өөрчлөгдөх	x				x					x

**НАЙНГИ ХХК НҮҮРСНИЙ ОРД АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
2025 ОНЫ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

20	Ландшафтын хэлбэр, өнгө өөрчлөгдөх	x				x				x	
21	Тусгай хамгаалалттай газар нутагт нөлөөлөх										
22	Түүх соёлын дурсгалт зүйлд нөлөөлөх										
23	Археологи, палентологийн олдворт нөлөөлөх										
5. Нийгэмд үзүүлэх нөлөөлөл											
24	Дэд бүтцийн хөгжилд нөлөөлөх	x				x				x	
25	Үйлчилгээний салбарын үйл ажиллагаанд нөлөөлөх	x				x				x	
26	Хүн амын орлого нэмэгдэж өөрчлөгдөх		x			x		x			
27	Хүн амын тоо нэмэгдэх		x			x					
6. Эдийн засаг, байгаль орчинд үзүүлэх нөлөөлөл											
28	Хувийн өмчийн болон татварын орлого өөрчлөгдөх	x				x				x	
29	Орон нутгийн орлого нэмэгдэх	x				x		x	x		
30	Ядуурлыг бууруулахад дэмжлэг болох		x			x		x	x		
31	Ажлын байр нэмэгдэх	x				x				x	
32	Улирлын чанартай эрэлт хэрэгцээ нэмэгдэх	x				x				x	
33	Хүн амын эрүүл мэндэд нөлөөлөх		x		x				x		
34	Газар тариалан, мал аж ахуйд нөлөөлөх		x			x			x		
7. Бусад нөлөөлөл											
35	Шороон зам харилцаа, хогийн цэгийн ажлын машин механизмын хөдөлгөөн шилжилтээс үүдэх хөрсний эвдрэл	x			x						x
36	Ахуйн хог, хаягдал, хогийн цэгийн ариутгал муугаас эвгүй үнэр гарах, шавьж үржих	x									x
Дүн		19	12	2	13	16	0	8	9	17	3

3.1.2 Байгалийн төрөл зүйлийн өөрчлөлт:

Адуунчулуун нүүрсний ордыг ашиглах талаар байгаль орчны бүрэлдэхүүн хэсэг болох геологийн тогтоц, хөрс, ургамалд шууд нөлөөлж эдгээр нь богино хугацаанд, хүчтэй болон дунд хүчтэй эрчмээр нөлөөлнө. Уг төслийг байгуулах үед тээврийн хэрэгслийн зам, машин техникийн шатахуун тослох материалыг асгах, хог хаягдал ил задгай хаях зэрэг нь хөрсийг бохирдуулах нөлөө гарч болзошгүй. Мөн салхи ихтэй улиралд ордоос чулуу, материал ашиглах, бэлдэх үе шатуудад шороо тоос босч агаар орчныг бохирдуулах нөлөөлөл гарч болно. Хөрс элэгдэл эвдрэлд өртөн дагтаршиж

ургамлан бүрхэвчийн бүтэц өөрчлөгдөх, малын бэлчээр нутаг хумигдах зэргээр сөрөг нөлөөлөл үзүүлнэ.

3.1.3 Агаарын чанар: Адуунчулуун нүүрсний ордыг ашиглах үед материал тээвэрлэх, уурхайн дотоод тээвэрлэлт, хөрс хуулах үед тоос, дуу чимээ гарч орчны агаарын чанарт сөрөг нөлөө үзүүлж байна. Үүнийг зам дагуу услаж тоосжилтыг бууруулах арга хэмжээ авч ажиллана.

3.1.4 Хөрс, ургамлан бүрхэвчийн элэгдэл, эвдрэл: Адуунчулуун нүүрсний ордыг ашиглах байгаль орчны бүрэлдэхүүн хэсэг болох геологийн тогтоц, хөрс, ургамалд шууд нөлөөлж эдгээр нь богино хугацаанд, хүчтэй болон дунд хүчтэй эрчмээр нөлөөлнө. Төслийн үед хөрс, ургамлан нөмрөг шууд өртөнө. Мөн зам байгуулах болон тээврийн хэрэгслийн зам, машин техникийн шатахуун тослох материалыг асгах, хог хаягдал ил задгай хаях зэрэг нь хөрсийг бохирдуулах нөлөө гарч болзошгүй.

Хүснэгт №7. Сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх

№	Байгаль орчны бүрэлдэхүүн	Төслийн гол ба болзошгүй сөрөг нөлөөлөл	Нөлөөллийн ангилал, хамрах хүрээ
1	Хөрс	Хөрс хуулах	3 га талбай ахилтанд өртөх ба шимт хөрсийг тусад нь хуулна
		Овоолго байгуулах	Хөрс хуулалтаас гарах 850 мян.м3 уулын цулыг дотоод хураана
		Тээвэрлэлт	Уурхайн дотоод 1 км замаар тээвэрлэнэ. ДЦС хүртэл хатуу хучилттай замтай болно
		Үерийн хамгаалалтын далан суваг сэргээх	Хуучин далангуудыг сэргээх тул шинээр газар өртөхгүй
		Хөрсний бохирдол үүсэх	Хог хаягдлыг зориулалтын цэгт хаяхгүй байх, техникийн засвар үйлчилгээг замбараагүй хийснээс хөрс бохирдож болзошгүй
2	Агаар	Тоосжилт үүсэх	Тээвэрлэлт, хуурайшилт, салхи ихтэй үед тоосжилт үүснэ
		Нүүрсний шаталт	Болзошгүй нөлөөлөл бөгөөд богино хугацаанд түр бохирдуулна
		Хогийн цэгийн ариутгал	Хог хаягдлыг тогтмол зайлуулахгүй, ариутгал хийхгүй тохиолдолд эвгүй үнэр гарах, ялаа шавьж үржиж халдварт өвчин гарч болзошгүй
3	Ус	Гадаргын ус	Гадаргын усанд нөлөөлөл үзүүлэхгүй
		Газрын доорх ус	Уурхайн гүний усыг шавхана
4	Ургамал	Ургамлын нөмрөг устах	3 га талбайн ургамлан нөмрөг хөрс хуулалтанд өртөнө

		Ургамлан нөмрөг доройтох	Зохион байгуулалтаас шалтгаалж бэлчээр талхлагдаж, тоосонд дарагдаж болзошгүй
5	Амьтан	Шувууд болон зэрлэг амьтад	Уурхайн ойр орчимд шувуудаас өөр зэрлэг амьтан ховор тул сөрөг нөлөөлөл бага байна

4. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫГ ХАМГААЛАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ

ГОЛ ЗОРИЛТ, ХАМРАХ ХҮРЭЭ

4.1 Гол зорилт:

Төслийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний үндсэн зорилго нь төслийг хэрэгжүүлэх явцад үүсэх бүхий л сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах арга хэмжээг төслийн хэрэгжилтийн хүрээнд авч үзэн, холбогдох зардлыг бодитоор төлөвлөх, улмаар энэхүү төлөвлөгөөг төсөл хэрэгжүүлэгч дагаж мөрдсөнөөр байгаль орчин, нийгмийн хамгааллын үүргээ хангах нөхцлийг бүрдүүлэх юм.

Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний үндсэн зорилгыг хангахын тулд төсөл хэрэгжүүлэгчийн санхүүгийн чадавхын хүрээнд нийгмийн хариуцлагыг өндөржүүлэхэд чиглэсэн дараах зорилтыг хангана. Үүнд:

- БОМТ-нд тусгасан ажлын дараалал, түүнийг хийж гүйцэтгэснээр хүрэх үр дүнг нөхөн сэргээлтэнд тавих шаардлагын хэмжээнд хүргэх
- БОМТ-ний хэрэгжилтийг төсөл хэрэгжүүлэгч өөрөө болон орон нутгийн оршин суугчдын зүгээс хэрхэн хянаж, харилцан хамаарал бүхий бодит үр дүнд хүрэх
- БОМТ-г зохих ёсоор хэрэгжүүлснээр төсөл хэрэгжүүлэгчийг хөндлөнгийн хяналт, шалгалтад бэлэн байлгах зэрэг нөхцлүүдийг тодорхойлох

4.2 Хамрах хүрээ:

Адуунчулуун уурхайн MV-1364А ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий талбайд явагдаж байгаа үндсэн олборлолтын үйл ажиллагааны БОННУ-г холбогдох хууль, журмын дагуу БОАЖЯ-аар батлуулсан. Уурхайн 2025 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө, орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийг нэгтгэсэн болно.

5. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭ

5.1 Агаарын чанарт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө

Хүрээлэн буй орчны агаарын чанар, гадаргын ба газрын доорх ус, хөрсөн бүрхэвч, газрын хэвлий, ургамлан нөмрөг, амьтны аймагт нөлөөлж буй аливаа сөрөг нөлөөллийг бууруулахын тулд дараах арга хэмжээнүүдийг авч хэрэгжүүлнэ.

Хүснэгт №8 Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө

№	Гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Нэгжийн зардал	Тоо хэмжээ	Нийт зардал, төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа, давтамж	Баримтлах эрхзүйн баримт бичиг
1	Агаарын чанар	Уурхайгаас "ДБЭХС" ТӨХК хүртэл 7.6 км авто замын хатуу хучилтгүй 2 км шороон замыг тогтмол услах	Зам дагуух ургамлан нөмрөг	мг/м ³	65,000	4	260,000	Улиралд 1 удаа жилд 4 удаа агаарын чанарын шинжилгээ хийлгэнэ.	MNS4048:1988
		Нүүрс тээвэрлэх явцад хүнд даацын автомашинаас нүүрс унагахгүйн тулд автомашины хучлагыг жил бүр шинэчилнэ	Нүүрс тээврийн зам дагуу	Ком	200,00	8	1.600.0	Жилд 1 удаа	"Агаарын тухай" хууль; MNS 4585:2007 "Агаарын чанар. Техникийн ерөнхий шаардлага" -
		Уурхайн тоосжилтыг бууруулах ажлыг нэмэгдүүлэх, ачилтын талбайг услах	Дотоод зам, нүүрс ачилтын талбай	мг/м ³	-	-	-	Өдөр бүр	MNS4048:1988
		ДБЭХС ТӨХК хүртэлх нүүрс тээврийн зам дагуух хог хаягдал, тоосжилтыг бууруулах ажлыг төлөвлөх.	Нүүрс тээврийн зам дагуу		-	-	-	Өдөр бүр	MNS4048:1988
2	Гадаргын ба газрын доорхи усны нөөц	Уурхайн шүүрлийн усыг бохирдуулахгүй байх, зохистой ашиглах	Газрын гүний усыг бохирдуулах	мг/л	100.0	4	400.0	Улиралд 1 удаа жилд 4 удаа шүүрлийн усанд шинжилгээ хийлгэнэ.	MNS4943:2011
3	Хөрсөн бүрхэвч	Уулын ажилд өртөх шимт хөрсийг хадгалах	Уулын ажлын үйл ажиллагааны хүрээнд хуулсан шимт хөрсний ойр орчмын	мк/гр	500.0	1	500.0	Жилд 1 удаа хүнд агро-химийн шинжилгээ хийлгэнэ.	MNS5916:2008

**НАЙНГИ ХХК НҮҮРСНИЙ ОРД АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
2025 ОНЫ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

			ургамлан нөмрөг						
4	Газрын хэвлий	Химийн болон нефтийн бүтээгдэхүүнээр газрын хэвлий бохирдуулахаас сэргийлэх	Газрын хэвлий ба түүний орчин	мк/гр	180,0	2	360,000	Жилд 2 удаа хүнд элементийн шинжилгээ хийлгэнэ.	MNS5916:2008
		Аюултай хог хаягдал түр хадгалж буй талбайг хөрсөнд бохирдол үүсгэхээс сэргийлж хатуу хучилттай болгох.	Газрын хэвлий ба түүний орчин	ком	2,000.0	1	2,000.0	Хатуу хучилттай болгох	
5	Ургамлан нөмрөг	Олон салаа зам гаргахгүй тогтсон маршрутаар явах,	Ашиглалтын талбай болон болон "ДБЭХС" ТӨХК-рүү нүүрс тээвэрлэх замын дагуух	мк/гр	500.0	1	500.0	Жилд 1 удаа ургамлан нөмрөгт шинжилгээ хийлгэнэ.	MNS5917:2008
		Ашиглалтын талбайд ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлж олон настын холимог үр тарьж ургамалжуулах	Уурхайн нэвтрэх болон авто гражийн үүдний хэсэгт	мк/гр	100.0	8	800.0	Жилд 1 удаа ургамлан нөмрөгт шинжилгээ хийлгэнэ.	MNS5917:2008
6	Амьтны аймаг	Уулын ажлыг ан амьтдад аюулгүй байхаар явуулах	Тусгай зөвшөөрөлт эй талбайн хүрээнд	ком	500.0	1	500.0	Хашаалах	Аюулгүй ажиллагаа
	Нийт						4.920.0		

Ил уурхайгаас хуулах хөрсийг ашиглагдсан орон зайд дүүргэлт хийх, уурхайн хажууг хэлбэршүүлэн овоолох замаар дотоод овоолго үүсгэнэ. Ашиглалт явагдаж дууссаны дараа дотоод овоолгын талбайг хэвгийжүүлж техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлт хийнэ.

5.1.1 Агаарын чанарт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах: -

- Уурхайн авто замуудыг дулааны улиралд болон тоос ихээр босох үед усалгаа хийж чийгшүүлэх зэрэг арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэх, 10 м/с-ээс дээш салхитай үед газар шорооны ажил хийхгүй байх
- Уурхайн ажлын талбай, дотоод шороон замыг үйл ажиллагааны туршид усаар чийглэж байх, зарцуулсан усны бүртгэл хөтлөх
- Шаардлагагүй олон салаа зам гаргахгүй байх, тогтсон маршрутаар тээврийн хэрэгслийг зорчуулж байх

5.1.2 Газрын гадарга болон газрын хэвлийд үзүүлэх нөлөөллийг бууруулах:

- Газар шорооны ажлын үед үржил шимт хөрсний хуулалт, хадгалалт, овоолгыг стандартын дагуу хийх
- Барилга байгууламж барих болон ямар нэгэн дэд бүтцийг байрлуулахаас өмнө өнгөн хөрсийг хуулж, овоолго үүсгэн хадгалах

5.1.3 Хөрсөн бүрхэвчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах:

- Шимт хөрсний овоолгыг салхинд хийсэх, усанд автах, хужиртах, хатуу биет, чулуу, барилгын болон бусад хаягдалд дарагдаж бохирдохоос хамгаалах, урьдчилан сэргийлэх
- Хоёр жилээс дээш хугацаагаар хадгалах шимт хөрсний овоолгын дээд гадаргуу, хажууг хэлбэршүүлж, олон наст өвслөг ургамал тарих
- Машин техникийн засвар үйлчилгээний талбай, ШТС болон бусад шаардлагатай талбайнуудыг цемент, хөрсөнд бохирдол нэвчүүлэхгүй байх бусад материалыг ашиглах

5.1.4 Газрын доорх усанд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах:

- Шүүрлийн усыг зайлуулах насос болон тоног төхөөрөмжид усны тоолуур суурилуулах
- Хур тунадасны ус ялангуяа хүчтэй аадар борооны үед шатах тослох материал болон ахуйн хаягдал хогийг урсган ойр орчмын усан орчин, сайрын голдиролд орж бохирдуулах нөхцөл үүсэхээс урьдчилан сэргийлэх
- Үйлдвэрлэл явуулах талбайг аль болох бага, цомхон байхаар төлөвлөж, байгалийн ургамал, хөрсөн бүрхэвчийн унаган төрхийг хангах тал дээр онцгой анхаарах

5.1.5 Амьтны аймагт үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах:

- Хууль бус агнуур хийх, амьтны үр зулзага, үүр өндгийг сүйтгэх зэрэг зөрчлийг гаргуулахгүй байх
- Уулын малталт, овоолгыг зэрлэг амьтдад аюулгүй байхаар байрлуулах

6. НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хүснэгт №9 Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө

№	Нөхөн сэргээлтийн зорилт	Нөхөн сэргээлтийн арга хэмжээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн зардал, төг	Нийт зардал, төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах эрхзүйн баримт бичиг
---	--------------------------	-------------------------------	-------------	------------	---------------------	------------------	--------------------------------	--------------------------------

**НАЙНГИ ХХК НҮҮРСНИЙ ОРД АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
2025 ОНЫ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

	1	2	3	4	5	6	7	8
1	Техникийн нөхөн сэргээлт	2 га талбайд нөхөн сэргээлт хийнэ	га	2	9,030,600	18,061,200	2025 оны 4-10 сар	Уул уурхайн үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаанаас эвдэрсэн газрын нөхөн сэргээлт MNS5917:2008
2	Биологийн нөхөн сэргээлт	1 га талбайд нөхөн сэргээлт хийнэ	га	1	8.625.800	8.625.800	2025 оны 4-10 сар	Эвдэрсэн газрын нөхөн сэргээлт MNS5914:2008
3	Татан буулгах, хаалтад бэлтгэх	-	-	-	-	-	-	-
	Нийт			4	17.656.400	26,687.0		

6.1 Техникийн нөхөн сэргээлт

Шимт хөрсний овоолго хадгалалтын явцад ялзмагийн агууламж 2%-иас багагүй уусмалын орчин (Ph) 6.5-7.8 байх нөхцлийг бүрдүүлэн овоолгыг 37 градусын налуутай, 5-10 метр өндөртэйгээр үер борооны ус салхины эвдрэл, элэгдэлд орохооргүй байхаар байрлуулан хадгална гэж тооцсон.

2025 онд тусгай зөвшөөрөлтэй талбайн баруун урд хэсэгт 2 га талбайд техникийн нөхөн сэргээлт хийнэ. Мөн дотоод овоолгын хажуугийн налууг зохих хэмжээнд оруулж дахин хэлбэржүүлэлтийн ажил хийнэ.

2025 онд 1.2 га талбай уурхайн ахилтад шинээр өртөх талбайн 3600 м3 шимт хөрс хуулж тусад нь овоолж хадгалах ба уурхайн баруун урд байрлах биологийн нөхөн сэргээлт хийх талбайд ашиглана. Хөрс хуулалтаас гарах 850.000 м3 уулын цулыг зөөж дотоод овоолго байгуулан уурхайн ашиглагдсан хоосон орон зайг дүүргэнэ. Техникийн нөхөн сэргээлтийг дараах стандартуудын дагуу хийнэ.

- Эвдэрсэн газрын нөхөн сэргээлт. Нэр томъёо, тодорхойлолт MNS:5914:2008
- Уул уурхайн үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаагаар эвдэрсэн газрын ангилал MNS:5915:2008
- Газар шорооны ажлын үед шимт хөрс хуулалт, хадгалалт MNS:5916:2008

Хүснэгт №10 Нөхөн сэргээлт хийх ажилд ашиглах тоног төхөөрөмж

№	Техникийн нэрс		тоо ширхэг	хэмжих нэгж	хэмжээ	ээлжийн бүтээмж м3	түлш зарцуулалт мото/цаг
	марк	төрөл					
1	Экскаватор	XCMG	1	м3	5	4000	60
2	Утгуурт ачигч	Foton Iovol	1	м3	3		20
3	Автосамосвал	XCMG	4	м3	25	4000	120
4	Бульдозер	XCMG	1	м3	4.5		30

6.2 Биологийн нөхөн сэргээлт

Манай компани нь тусгай зөвшөөрөлтэй талбайн баруун урд овоолгод 1 га талбайд биологийн нөхөн сэргээлт хийнэ. Нөхөн сэргээлтэд дагуурын өлөнгө, ерхөг, согоовор, царгас зэрэг олон наст ургамлын холимог үр тарина. Хуучин мод тарьсан газарт нэмж хайлаас, улиас зэрэг мод сөөг тарина.

Биологийн нөхөн сэргээлтийн ажилд техникийн нөхөн сэргээлт хийсэн талбайг ургамалжуулахаас гадна хөрсийг бордох, сайжруулах, арчлах, услаж тордох ажлууд багтана.

Биологийн нөхөн сэргээлтийн ажлыг дараах стандартуудын дагуу хийж гүйцэтгэнэ. Үүнд:

- Уул уурхайн үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаагаар эвдэрсэн газрын нөхөн сэргээлт. Техникийн ерөнхий шаардлага MNS:5917:2008
- Эвдэрсэн газрыг ургамалжуулах. Техникийн ерөнхий шаардлага MNS:5918:2008

6.3 Нөхөн сэргээлтийн ажлын нийт зардал

Хүснэгт №11 Нөхөн сэргээлтийн нийт зардал

№	Гүйцэтгэх ажил ба зардлын төрөл	хэмжих нэгж	ашиглах техник	ажлын хэмжээ	нэгж зардал мян.төг	нийт зардал мян.төг
1. Техникийн нөхөн сэргээлт						
1	3 га талбайн шимт хөрс хуулах, ачих, тээвэрлэх	га	бульдозер	2.0	0.513	4203.76
		мян.м3	утгуурт ачигч	8190	0.38	3119.51
		мян.м3	автосамосвал	8190	0.138	1128.11
2	Бульдозероор 2.0 га талбайг хэлбэршүүлэх	мян.м3	бульдозер	13878	0.523	7258.49

**НАЙНГИ ХХК НҮҮРСНИЙ ОРД АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
2025 ОНЫ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

3	Бульдозероор 2.0 га талбайг шимт хөрсөөр хучих	мян.м3	бульдозер	5670	0.415	2351.33
техникийн нөхөн сэргээлтийн зардлын дүн		мян.төг	18,061.200			
2. Биологийн нөхөн сэргээлт						
4	1 га талбайг ургамалжуулах	га	гараар	1	1440	1440
5	Мод тарих	га	гараар	200	24	4800
биологийн нөхөн сэргээлтийн зардлын дүн		мян.төг	6,240.00			
Нөхөн сэргээлтийн ажлын нийт зардлын дүн		мян.төг	24,301.200			

7. БИОЛОГИЙН ОЛОН ЯНЗ БАЙДЛЫГ ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

7.1 Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээ гэж дүйцүүлэн хамгаалахаар тогтоогдсон газар нутагт сонгон авсан биологийн олон янз байдлыг хамгаалах, сайжруулахад чиглэгдсэн хамгааллын менежментийн багц арга хэмжээ юм. Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээг хэрэгжүүлсний үр дүнд тухайн газрын биологийн олон янз байдал хэвийн нөхцлөөс илүүтэй сайжирсан байх нь дүйцүүлэн хамгааллын эцсийн зорилго болно.

Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн санаачилсан **“Тэрбум мод”** үндэсний хөдөлгөөнд “НАЙНГИ” ХХК нэгдэж Дорнод аймгийн Хэрлэн сумын Засаг даргын тамгын газрын нийтийн эзэмшлийн мод тарих хашаалсан газарт 500 ш хайлаасны суулгац мод тарина.

Аймгийн Байгаль орчны газраас ирүүлсэн саналын дагуу төсөл хэрэгжүүлэгчийн 2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд дүйцүүлэн хамгаалах техникийн нөхөн сэргээлтийг Хэрлэн сумын 10 дугаар багийн хойд хэсэгт орхигдсон эзэнгүй эвдэрсэн газарт үргэлжлүүлэн 2 га газарт хийж хүлээлгэн өгнө.

Хэрлэн голын сав газрын захиргаанаас ирүүлсэн саналын дагуу 2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд усан сан бүхий онцгой болон энгийн хамгаалалтын бүсийг тэмдэгжүүлэх, “Нэг голын хүүхдүүд” хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэхэд хамтран ажиллана.

НАЙНГИ ХХК НҮҮРСНИЙ ОРД АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
2025 ОНЫ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хүснэгт №12 Дүйцүүлэн хамгааллын ажлын төлөвлөгөө

№	Дүйцүүлэн хамгаалах зорилт	Хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээн ий цар, хэмжээ	Тоо хэмжээ	Нэгжийн зардал мян, төг	Нийт зардал, мян.төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах эрхзүйн баримт бичиг
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	Эвдэрсэн газрын талбайг цэвэрлэх	Эвдэрсэн газарт техникийн нөхөн сэргээлт хийх	2 га газарт	1	13.613.0	13.613.0	2025 онд	Эвдэрсэн газрын нөхөн сэргээлт MNS:5914:2008
	Нийт				13.613.0	13.613.0		

Хүснэгт №13 Дүйцүүлэн хамгааллын нийт зардлын хэмжээ

Д/д	Зардлын нэр	Зардлын хэмжээ мян.төг	Тайлбар
1	Ег-Дүйцүүлэн хамгааллын нэмэлт судалгааны зардал	1000	Тусгай зөвшөөрөлтэй талбайн урд хэсгийг судлах
2	Еб- Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээг төлөвлөх зардал	2000	ДХ-ыг төлөвлөхөд олон нийтийн оролцоог хангах, төлөвлөгөөг холбогдох байгууллагаар батлуулах арга хэмжээний зардал
3	Ео- Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээг хэрэгжүүлэх зардал	8.000.0	"MDT-Mitigation Design Tool" загварчлалаар тооцоолсон дүн
4	Ем- Гүйцэтгэгч байгууллагын менежментийн зардал	2,613.0	Нэг жилийн зардал
	Нийт зардал	13,613.0	

8. НҮҮЛГЭН ШИЛЖҮҮЛЭХ, НӨХӨН ОЛГОВОР ОЛГОХ

АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Төсөл хэрэгжүүлэх талбайн хүрээнд болон төслийн хамгийн их нөлөөлөл бүхий бүсэд суурин айл өрхүүд байхгүй тул одоогоор ямар нэг нүүлгэн шилжүүлэлт, нөхөн олговрын ажил төлөвлөгдөөгүй.

Хүснэгт №14 Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээний төлөвлөгөө

№	Нөлөөлөлд өртөх иргэд	Нүүлгэн шилжүүлэх арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Тоо хэмжээ	Нэгжийн өртөг, төг	Нийт зардал, төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах эрхзүйн баримт бичиг
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	Тусгай зөвшөөрөлтэй талбай болон хамгийн их нөлөөлөл бүхий бүсэд суурин айл өрх байхгүй	Ямар нэгэн арга хэмжээ төлөвлөөгүй	-	-	-	-	-	-
	Нийт							

9. ТҮҮХ, СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ

ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

2013 онд ШУА-ын археологийн хүрээлэнгийн баг археологийн хайгуул судалгаа хийсэн бөгөөд тус судалгаагаар уурхайн орчимд түүх соёлын дурсгалт зүйлс илрээгүй, палентлогийн олдвор байхгүй болохыг тогтоосон. Ашиглалтын явцад уурхайн орчинд түүх соёлын дурсгалт зүйлс, палентлогийн олдвор илэрвэл Соёлын өвийг хамгаалах тухай хуулийн дагуу шаардлагатай арга хэмжээг авч хэрэгжүүлнэ. Соёлын өвийг хамгаалах тухай хуулийн:

8.9-д Хуульд өөрөөр заагаагүй бол түүх, соёлын дурсгалт зүйлийг олж илрүүлсэн этгээд энэ тухай холбогдох сум, дүүргийн Засаг даргын тамгын газарт 7 хоногийн дотор мэдэгдэнэ.

17.11-д Иргэн түүх, соёлын дурсгалт зүйлд аюул учирч байгаа, эсхүл учирч болзошгүй байдал олж илрүүлсэн бол энэ тухай холбогдох байгууллага, албан тушаалтанд нэн даруй мэдэгдэх, боломжтой бол хамгаалах арга хэмжээ авах үүрэгтэй.

17.12-д Газрын хэвлийг ашиглах явцад түүх, соёлын дурсгалт зүйл илэрвэл газрын хэвлийг ашиглагч нь ажлаа зогсоож энэ тухай сум, дүүргийн Засаг дарга, цагдаагийн болон уг асуудлыг эрхэлсэн эрдэм шинжилгээний байгууллагад нэн даруй мэдэгдэнэ.

17.13-д Түүх соёлын үл хөдлөх дурсгалт зүйлийг соёл, шинжлэх ухааны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагын зөвшөөрөлгүйгээр хөдөлгөхийг хориглоно гэсэн заалтуудыг дагаж мөрдөж ажиллана.

Хүснэгт №15 Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө

№	Нөлөөлөлд өртөх түүх, соёлын өв	Хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Тоо хэмжээ	Нэгжийн зардал, төг	Нийт зардал, төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах эрхзүйн баримт бичиг
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	Археологийн дурсгал	Тусгай зөвшөөрөлтэй талбайгаас археологийн ямар нэгэн илэрц илрээгүй	Үйл ажиллагааны явцад түүх, соёлын олдвор олдсон тохиолдолд хуулийн дагуу ажиллана	-	-	-	-	-
2	Палентологийн дурсгал	Тусгай зөвшөөрөлтэй талбайгаас палентологийн ямар нэгэн илэрц илрээгүй	Үйл ажиллагааны явцад түүх, соёлын олдвор олдсон тохиолдолд хуулийн дагуу ажиллана	-	-	-	-	-
	Нийт							

10. ОСОЛ ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Компаний тусгай зөвшөөрөлтэй талбайд байгалийн болон үйл ажиллагааны улмаас үүсэх эрсдэлтэй нөхцөлд

1. Хүчтэй салхи, шуурганы талаарх сэрэмжлүүлэг мэдээг урьдчилан мэдэх
2. Болзошгүй аюул, гамшгийн үед цагийн байдлын талаар мэдээлэл цуглуулах, дамжуулах, холбоо харилцааны техник хэрэгслийг бэлэн байдалд байлгах
3. Гал унтраах хэрэгслийг байнгын бэлэн байдалд байлгах
4. Аюулт үзэгдлийн үед өөрийн болон бусдын эрүүл мэнд, амь насыг хамгаалах, аврах анхан шатны тусламж үзүүлэх мэдлэгтэй болгох
5. Сэрэмжлүүлэг мэдээг байнга хүлээн авч заавар, зөвлөмжийг биелүүлэх

6. Уулын ажлын нөлөөгөөр газрын гадаргуу дээр гарсан ан цав, нүх, цөмрөл, уурхайн гүний малталтын дээгүүр байрласан гол мөрний хуурай голдрил, гуу жалгаар дамжин ширүүн бороо, мөндөр, үерийн ус уурхайн малталт руу урсан орохоос хамгаалсан суваг шуудуу татан хааж хамгаална.

Хүснэгт №16 Осол эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө

№	Болзошгүй аюул, осол, сөрөг нөлөөлөл	Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Тоо хэмжээ	Нэгжийн зардал, төг	Нийт зардал, төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах эрхзүйн баримт бичиг
1	Ажилчдын санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, машин, техникийн эвдрэл гэмтэл, доголдлоос гарах	Болзошгүй осол аюулын үед орон нутгийн эмнэлгийн болон бусад холбогдох байгууллагуудтай хамтран ажиллах	Төслийн талбай	-	Хөдөлмөрийн дотоод журам		Жил бүр	MNS4968:2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа, Эрүүл ахуй Ерөнхий шаардлага
		Ажлын байранд эмнэлгийн анхны тусламж эмийн сантай байх	Төслийн талбай	1	ХАБЭА-н чиглэлээр зардал төсөвлөгдсөн		Жил бүр	MNS4969:2000 Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа, Эрүүл ахуйн сургалтын зохион байгуулалт үндсэн журам
		Ажилчдыг хөдөлмөр хамгааллын хувцас, хэрэгслээр хангах	Төслийн талбай	1	ХАБЭА-н чиглэлээр зардал төсөвлөгдсөн		Жил бүр	
		Ажилчдыг жил бүр эмнэлгийн үзлэгт хамруулах	-	1	ХАБЭА-н чиглэлээр зардал төсөвлөгдсөн		Жил бүр	
2	Аянга цахилгаан, хэт халалт, гэнэтийн хүчтэй цахилгаан гүйдлийн нөлөөгөөр галын аюул гарах	Галын аюулаас урьдчилан сэргийлэх талаар дүрэм, журмыг шинэчлэн боловсруулж мөрдлөг болгон ажиллах	Тогтмол		Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн багц журам		Өдөр тутам	MNS5390:2004 Цахилгааны галын аюулгүй байдал, Ерөнхий шаардлага
3	Шатах, тослох материалын аюулгүй ажиллагааг хангаагүйгээс галын аюул гарах	Гал түймрийн үед хэрхэн ажиллах талаар болон аюулгүй ажиллагааны талаар, мөн байгалийн гамшгийн үед хэрхэх талаар ажилчдын дунд сургалт зохион байгуулах	Жилд 1 удаа		Хөдөлмөрийн дотоод журам		жил бүр	MNS5150:2002 Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, үйлдвэрлэлийн эрүүл ахуй, цахилгааны аюулгүй ажиллагааны ерөнхий шаардлага
		Түлш тээвэрлэх, түгээх автомашины бүрэн бүтэн байдалд хяналт тавьж, тодорхой	Тогтмол		Хөдөлмөрийн дотоод журам		Өдөр тутам	MNS4244:1994 Галын аюулгүй байдал, Ерөнхий шаардлага

НАЙНГИ ХХК НҮҮРСНИЙ ОРД АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
2025 ОНЫ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

		ажилтанд хариуцуулна						
4.	Осол эрсдлийн тэмдэг тэмдэглэгээг хийлгэх	Нүүрс тээврийн замын хэсэгт гол зам, туслах замын тэмдэг тэмдэглэгээг сайжруулах	Жилд 1 удаа	100	1000	1.000. 0	Жилд	
	Нийт				1.000.0			

11. ХОГ ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Аюултай хог хаягдлын үүссэн болон хуримтлагдсан хэмжээг нэр, төрөл бүрээр бүртгэж, жил бүрийн 12 дугаар сарын 15-ны дотор батлагдсан маягт, загварын дагуу тайланг сумын Засаг дарга, аймгийн Байгаль орчны газарт цахимаар болон цаасаар хүргүүлнэ. Уул уурхайн тоног төхөөрөмжөөс гарах нефтийн бүтээгдэхүүний үлдэгдэл хаягдлыг нефтийн бүтээгдэхүүнээр ажилладаг зууханд гэрээ байгуулан нийлүүлнэ. Уулын ажилд химийн хортой, аюултай бодис ашиглахгүй.

Хүснэгт №17 Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө

№	Хог хаягдлын ангилал	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн зардал, төг	Нийт зардал, төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах эрхзүйн баримт бичиг
1	Ахуйн	"Чойбалсан хөгжил" ОНӨААТҮГ-тай байгуулсан гэрээгээр аймгийн төв хогийн цэгт төвлөрүүлнэ	Уурхайн хэмжээнд	тн	50,000	24	1,200,000	Сард 2 удаа	гэрээгээр
2	Үйлдвэрийн	Нүүрсний мөргөцгийн ул, таазны хаягдал	Уулын ажлын хүрээнд	-	-	-	-	-	
3	Аюултай хог хаягдалыг бүртгэлжүүлж эрх бүхий байгууллагатай гэрээ байгуулж хүлээлгэж өгөх.		Уулын ажлын хүрээнд	тн	2	-	1.000.000	Улирал бүр	гэрээгээр
4	Энгийн болон аюултай хог хаягдлыг эх үүсвэр дээр ангилан ялгах, цуглуулах, кодчилсан жагсаалтын дагуу төрлөөр нь хог хаягдлын түр цэгт төвлөрүүлэх, хагас бүтэн жилээр тайлагнах		Уурхайн хэмжээнд	тн	-	-	-	Жилд 2 удаа	-
	Нийт						2,200,000		

12. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨР

Хүснэгт №18 Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрт ажлын төлөвлөгөө

№	Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Байгаль орчны бүрэлдэхүүнд үзүүлэх нөлөөлөл	Хяналт шинжилгээ хийх байршил	Хугацаа ба давтамж	Шаардагдах зардал (мян.төг)	Баримтлах арга, аргачлал, стандарт, шаардлагууд
НЭГ: Агаарын чанар						
1.1	Агаарын бохирдлын шинжилгээ хийлгэж байх	Уурхайлалт явагдаж талбайд буй	Төсөл хэрэгжих талбайд хяналтын 2 цэг сонгох зонхилох салхины доод ба дээд талд	Улирал тутамд	Багажийн түрээсийн зардал: 1 багаж 60.0 х жилд 8 удаа* НИЙТ 480.0	MNS 4585:2007 Агаарын чанар. Техникийн ерөнхий шаардлага, MNS 3384:1982 Сорьц авахад тавих ерөнхий шаардлага, MNS 4048:1988 Тоосны хэмжээг тодорхойлох жингийн арга MNS 0017-2-5-11:1988 Агаар дахь азотын давхар ислийн хэмжээг тодорхойлох фотоколориметрийн арга, MNS 5013:2009 Бензин хөдөлгүүртэй автомашин. Утааны найрлага дахь хорт бодисын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ ба хэмжих арга, MNS 5014:2009 Дизель хөдөлгүүртэй автомашин. Утааны тортогжилтын зөвшөөрөх дээд хэмжээ ба хэмжих арга
1.2	Агаарын тоосны шинжилгээг мэргэжлийн байгууллагаар хийлгэх	Уурхай болон үйлдвэрийн үйл ажиллагаанаас орчинд тоосжилт үүсэх, тархах	Уурхай дотор, тээврийн зам дагуу, засварын цех, хөрсний овоолго 4 цэг	Улирал тутамд	Шинжилгээний зардал: 1 удаагийнх 50.0 х 4 удаа х 4 цэг х жилд 4 удаа НИЙТ 200.0	
ХОЁР: Хөрсний бохирдол						
2.1	Хөрсний морфологи бичиглэл, pH, цахилгаан дамжуулалт, давс %	Хөрс элэгдэл эвдрэлд орох, үржил шимээ алдах, гадаргын унаган хэлбэр өөрчлөгдөх	Төслийн талбайд 4 цэг сонгох ШТМ түгээх цэгийн орчим болон	Хагас жил тутамд	4 цэгт х 4 дээж х жилд 2 удаа х /50.0/ НИЙТ 200,0 /Хөрсний химийн	MNS 3307:1991, MNS 3308:1991 Хөрс. Хөрсний химийн элементүүдийн нийт хэмжээг тодорхойлох арга,

НАЙНГИ ХХК НҮҮРСНИЙ ОРД АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
2025 ОНЫ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

	ялзмагийн агууламж %, шим тэжээлийн элемент, хөрсний механик бүрэлдэхүүн, нүүрс устөрөгчийн нэгдлүүд		олборлолтод өртөөгүй цэгт		шинжилгээ 1 дээж -50.0 төг, НИЙТ 250.0	MNS 3309:1991 Хөрс. Хөрсний хялбар уусдаг давсны химийн найрлагыг тодорхойлох арга, MNS 3675:1984 Хөрсний органик бодисын хэмжээг тодорхойлох лабораторийн арга, MNS 4006:1987 Хөрс. Хөдөлгөөнт фосфор, калийг тодорхойлох Мачигины арга
2.2	Хүнд металлын агууламж	Түлш, тосолгооны материал болон химийн бодис, хог хаягдлаар хөрс бохирдох	Дээрх 2 цэгт	2020-2025 он	2 цэгт х 2 дээж х жилд 2 удаа х 50,0 Нийт 100,0 хүнд металлын шинжилгээ 1 дээж- 250.0 төг/ НИЙТ 250,0	MNS 3298:1991 Хөрс. Шинжилгээнд дээж авахад тавигдах ерөнхий шаардлага MNS ISO 11047:2001 Хөрсний чанар. Хөрсний усан орчны хандмалд кадми, хром, кобальт, зэс, хар тугалга, мангани, никель, цайрыг тодорхойлох. Дөлний болон цахилгаан дулааны атомын шингээлтийн спектрометрийн арга MNS 3675:1984 Хөрсний органик бодисын хэмжээг тодорхойлох лабораторийн арга MNS 5850:2008 Хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ
ГУРАВ: Усан орчин						
3.1	Химийн ерөнхий болон хүнд металлын шинжилгээ	Гадаргын уст цэг, үүсмэл нуур, Баян нуур	Төслийн талбай дотор гадна 3 цэг, зөөврийн ундны ус 1 цэг	Улиралд нэг удаа (усны шинжилгээний үр дүнгээс хамаарч давтамжийг	150,0*4=600,0 мян.төг	MNS ISO 5667-11:2000 Гүний уснаас дээж авах
3.2		Унд ахуйн зөөврийн ус				MNS 0900:2018 Ундны ус эрүүл ахуй

НАЙНГИ ХХК НҮҮРСНИЙ ОРД АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
2025 ОНЫ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

				өөрчилж болно.)		
ДӨРӨВ: Ургамал						
4.1	Ургамлын газрын дээд болон доод массын дээжлэлт хийх	Орчны бохирдолд өртөж болзошгүй цэг болон алслагдсан цэгүүдийг сонгон авч дээж авч шинжлүүлэх, агууламжийг харьцуулан гаргах	Төслийн талбай дотор	Жилд нэг удаа (6-7 сард)	1 x 500.0 = 500.0	Батлагдсан арга зүйн дагуу
ТАВ: Амьтан						
5.1	Туруутан амьтдын тоо толгой, шилжилт хөдөлгөөн, мөлхөгчдийн нягтшил, зүйлийн бүрдэл, мэрэгчдийн нягтшил зэргийг тогтоох	Ойр орчмын өндөрлөг цэгт	Төслийн талбай гадна	Жилд 1 удаа 10 сард	1 x 500.0 = 500.0	Биологийн хүрээлэнгийн баталсан арга зүй
Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн хүрээнд хэрэгжүүлэх ажлын 2025 оны нийт зардлын дүн					3.080.0	

13. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хүснэгт №19 Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө

№	Хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Хугацаа	Зардал, /сая.төг/
1	Байгаль орчны удирдлага зохион байгуулалтын арга хэлбэрийг үйл ажиллагаандаа хэрэгжүүлэх чиглэлээр үүрэг хариуцлагын дотоод журам боловсруулж мөрдөх	Төслийн хугацаанд	Уурхайн дотоод төлөвлөлтөөр
2	Байгаль орчныг хамгаалах, үйлдвэрлэлийн осол, гал түймэр, осол гарсан тохиолдолд шуурхай хэрэгжүүлэх арга хэмжээг зохион байгуулах талаарх сургалтыг мэргэжлийн байгууллагатай хамтран жилд 1-2 удаа зохион байгуулах	Төслийн нийт хугацаанд	1.0
3	Нүхэн жорлонг буулжгаж стандартад нийцсэн ариун цэврийн байгууламжтай болгох	2025 оны 5 дугаар сард	2.0
4	Ашиглалтын талбайн доторхи замын тэмдэг тэмдэглэгээг хийх	Төслийн нийт хугацаанд	Осол эрсдэлийн МТ-нд тусгагдсан
5	Ажилчдыг эрүүл мэндийн үзлэгт жил бүр тогтмол хамруулах. Ажлын онцлогоос хамааруулан ажилтан нэг бүрийг хувийн хамгаалах хэрэгслээр тогтмол хангах, хордлого тайлах хүнс, бэлдмэлээр хангаж байх	Төслийн нийт хугацаанд	Осол эрсдэлийн МТ-нд тусгагдсан
6	Тэрбум мод үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд Хэрлэн сумын засаг даргатай гэрээ байгуулан мод тарих	2025 оны 5. дугаар сард	1.000.0
7	Байгаль хамгаалахад орон нутгийн иргэдийн оролцоог идэвхжүүлэх уулзалт зөвлөлтөөг жил бүр зохион байгуулах, тэдний санал зөвлөмжийг БОМТ-г хэрэгжүүлэх ажилд тусгах	Төслийн хугацаанд	0.5
8	Уурхайн талбайд хөрс бохирдохоос хамгаалж стандартын шаардлага хангасан бие засах газартай болгох	2025 оны 1 дугаар улиралд	0.5
9	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхдээ холбогдох төрийн байгууллага болон нөлөөллийн бүсийн иргэдийн төлөөллийг оролцуулах.	Тайлант хугацаанд	-
Нийт зардал		5.000.0	

**14. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫГ ХАМГААЛАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙГ НӨЛӨӨЛЛИЙН БҮСИЙН
ОРШИН СУУГЧДАД ТАЙЛАГНАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

Хүснэгт №20 Тайлагнах төлөвлөгөө

№	БОМТ-ны биелэлтийг тайлагнах хэлэлцүүлэх байгууллагууд	Тайлагнах хэлбэр	Мэдээллийн агуулга	Зохион байгуулах хугацааны тов	Хэлэлцүүлгээр санал авах чиглэл	Зохион байгуулах газар	Зардал /сая.төг /
1	Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яам	Тайлангийн эх хувь, албан бичгийн хамт	Ажлаа хэрхэн гүйцэтгэсэн түүний үр дүнг илэрхийлсэн текст байна. Тухайн текст нь ажлын гүйцэтгэл, үр дүнтэй холбоотой фото зургаар баталгаажсан байна.	Жилийн эцэст (12.01-нд)	Цаашид төлөвлөгөөнд шинээр тусгах зүйлс	Улаанбаатар хот	-
2	Дорнод аймгийн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын газар	Тайлангийн эх хувь, албан бичгийн хамт	Ажлаа хэрхэн гүйцэтгэсэн түүний үр дүнг илэрхийлсэн текст байна. Тухайн текст нь ажлын гүйцэтгэл, үр дүнтэй холбоотой фото зургаар баталгаажсан байна.	Жилийн эцэст (11.01-нд)	Цаашид анхаарах зүйлс, Хамтран ажиллах	Дорнод аймаг	
3	Хэрлэн сумын Засаг даргын Тамгын газар	Тайлангийн эх хувь, албан бичгийн хамт	Ажлаа хэрхэн гүйцэтгэсэн түүний үр дүнг илэрхийлсэн текст байна. Тухайн текст нь ажлын гүйцэтгэл, үр дүнтэй холбоотой фото зургаар баталгаажсан байна.	Хагас жил, жилийн эцэст	Хамтран ажиллах	Хэрлэн сум	
4.	Хэрлэн сумын 8 дугаар багийн иргэд Нийтийн хуралд оролцох	Тайлангийн эх хувь, албан бичгийн хамт	Ажлаа хэрхэн гүйцэтгэсэн түүний үр дүнг илэрхийлсэн текст байна. Тухайн текст нь ажлын гүйцэтгэл, үр дүнтэй холбоотой фото зургаар баталгаажсан байна.	Хагас жил, жилийн эцэст	Хамтран ажиллах	Багийн ИНХ	0.5
Нийт зардал				0.5			

ХАВСРАЛТ

НАЙНГИ ХХК-ИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЯНАЛТЫН ХУУДАС

Нэг. Төсөл хэрэгжүүлэгч хуулийн этгээд, төслийн тухай товч мэдээлэл

№	Мэдээллийн төрөл	Мэдээлэл оруулах багана
1.1	1. Төсөл хэрэгжүүлэгч аж ахуйн нэгжийн нэр	Найнги ХХК
	2. Аж ахуйн нэгжийн улсын бүртгэлийн дугаар	0711001129
	3. Аж ахуйн нэгжийн үйл ажиллагааны чиглэл	Геологи хайгуул, ашиглалт
	4. Аж ахуйн нэгжийн харъяаллын хаяг	Дорнод аймаг, Хэрлэн сум, 6-р баг, Худалдааны гудамж
	5. Захирлын нэр, утас, цахим шуудангийн хаяг	Б.Басхүү baskhuu09@gmail.com
	6. Холбогдох мэргэжилтний нэр, утас, цахим шуудангийн хаяг	Х.Содмагнай, 89119378 sodmagnai1@gmail.com
1.2	1. Төслийн нэр	Адуунчулуу
	2. Төслийн харъяаллын байршил	Дорнод аймгийн Хэрлэн сум 8-р баг, Баянтүмэн сум 4-р баг
	3. Төслийн ангилал	
	а. нүүрс, алт, жонш, төмрийн хүдэр гэх мэт	Хүрэн нүүрс
	б. ил уурхай, далд уурхай, шороон орд	Ил уурхай
	в. баяжуулах үйлдвэр	Хамааралгүй
	4. Төсөл эхэлсэн огноо	2018 он
	5. Төсөл хэрэгжих хугацаа	30 жил
	6. Уурхайн хаалт эхлэх огноо	2028 он
	7. Хаалтын дараах зориулалт	Хөдөө аж ахуй /бэлчээр/
	8. ТЭЗҮ баталсан огноо	2019-12-12

9. Урьд оны бүтээгдэхүүний нийт хэмжээ /дундаж/	350 мян.тн нүүрс
10. Ажилчдын тоо	70
11. Тухайн жилийн ажлын ерөнхий төлөвлөгөө	Хөрс 650 мян.м3 Нүүрс 450 мян.тн
12. Тухайн төсөлд хамаарах дэд бүтэц	
- Цахилгаан эрчим хүч	Агаарын шугам 1400 м
- замын урт, эхлэл, төгсгөлийн цэг, чиглэл	7.6км /Уурхайгаас- ДБЭХС ТӨХК/
- шатахуун түгээгүүрийн тоо	1 зөөврийн
- шатахууны агуулахын агууламжийн хэмжээ	7640 литр
- тэслэх, дэлбэлэх бодисын үйлдвэрийн хүчин чадал гэх мэт	Хамааралгүй

Хоёр. Төсөл хэрэгжүүлэх чиглэлээр олгогддог тусгай зөвшөөрөл, дүгнэлт, лавлагааны товч мэдээлэл

Аж ахуйн үйл ажиллагааны тусгай зөвшөөрлийн тухай 2.3-ыг үндэслэн хуулийн этгээд тусгай зөвшөөрөлтэй холбогдох доорх мэдээллийг үнэн зөв оруулах.

- Тусгай зөвшөөрөл, ашигт малтмалын нөөц, ТЭЗҮ баталсан хуулийн этгээд, дугаар, огноог оруулах
- Доорх хүснэгтийн 2.1.9, 2.1.10-т тусгагдсан холбогдох 7 материалын хуулбарыг байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд зайлшгүй хавсаргах. Мэдээлэл оруулах багананд хавсралтын нэрийг оруулах.

№	Мэдээллийн төрөл	Мэдээлэл оруулах багана
2.1	1. Тусгай зөвшөөрлийн төрөл /ашигт малтмал/ Дугаар Хүчинтэй хугацаа Талбай	Хүрэн нүүрс, MV-1364А, 2037 он, 74.08 га
	2. Тусгай зөвшөөрлийн төрөл /химийн бодис ашиглах/ Дугаар Хүчинтэй хугацаа	Хамааралгүй

3. Химийн бодисын агуулахад хийсэн мэргэжлийн хяналтын газрын тодорхойлолт			Хамааралгүй
4. Галын дүгнэлтийн огноо, дугаар			
5. Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын ерөнхий үнэлгээний огноо, баталсан хуулийн этгээд			2020-02-05, БОАЖЯам
6. Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын нарийвчилсан үнэлгээний огноо, баталсан хуулийн этгээд			2021-02-15 БОАЖЯ
7. Ус ашиглалтын дүгнэлтийн огноо			2024-05-03 дугаар 74
8. Тухайн жилийн уулын ажлын батлагдсан төлөвлөгөөний огноо			2024
9. Батлагдсан уулын ажлын төлөвлөгөөний 1.1, 1.5, 1.7, 1.9, 1.10, 1.11 дэх маягтыг хавсаргах			1. 1.1, 2, 6.3, 10
10.Нөхөн сэргээлт	Техникийн нөхөн	тайлант онд гүйцэтгэсэн	2
	сэргээлтийн талбай /га-аар/	төлөвлөгөөт онд гүйцэтгэх	2
	Биологийн нөхөн	тайлант онд гүйцэтгэсэн	1
	сэргээлтийн талбай /га-аар/	төлөвлөгөөт онд гүйцэтгэх	1
11.ТХГН-ын тухай хууль, гол, мөрний урсац бүрэлдэх эх, усны сан бүхий газрын хамгаалалтын бүс, ойн сан бүхий газарт ашигт малтмал хайх, ашиглахыг хориглох тухай хуулиар тогтоосон хамгаалалтын бүсийн хилийн заагтай давахцсан эсэхийг тодорхойлсон лавлагааг хавсаргах			2023-11-20

Гурав. Химийн бодисын эрсдэл, хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө

· Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2019 оны 10 дугаар сарын 29- ны өдрийн А-618 тоот тушаалаар батлагдсан “Байгаль орчны менежментийн

төлөвлөгөө боловсруулах, хянан батлах, тайлагнах журам"-ын 3 дугаар хавсралтанд тусгагдсан тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний агуулгад заасны дагуу химийн бодисын эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө, хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний хэсгээс холбогдох мэдээллийг доорх хүснэгтэд оруулах

Тухайн жилд олон төрлийн химийн бодис ашиглахаар бол байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд химийн бодисын хор, аюул, урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний талаар хавсралтаар оруулж, доорх хүснэгтийн 3.1.1-д хавсралтын нэрийг дурдах (хэмжих нэгжийг дурдсан байх шаардлагатай)

· Химийн бодисын эрсдлийн менежментийн төлөвлөгөөнд дараах мэдээллийг бүрэн тусгасан тохиолдолд 3.1.2-ын мэдээлэл оруулах хэсэгт “хангалттай” гэсэн дүгнэлтийг оруулна.

№	Мэдээллийн төрөл	Мэдээлэл оруулах хэсэг
3.1	1. Тухайн жилд ашиглах химийн бодисын нэр, хэмжээ /хэмжих нэгж/	Химийн бодис хэрэглэхгүй
	2. Химийн бодисын эрсдэлийн менежментийн төлөвлөгөө - урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ - эрсдлийн үед авах арга хэмжээ - учруулсан хор уршгийг зайлуулах, бууруулах арга хэмжээ - хохирлын нөхөн төлбөрийг тооцох арга хэмжээ	хамааралгүй
3.2	1. Шатах тослох материалын нэр төрөл, хэмжээ /хэмжих нэгж/ агуулах байгаа эсэх 2. Тэслэх, дэлбэлэх бодисын нэр төрөл, хэмжээ /хэмжих нэгж/ агуулах байгаа эсэх	Дизель түлш-550.000 литр, Дизель масло 2500 литр, Тосол 2500 литр Тэсэрч дэлбэрэх бодис байхгүй.
3.3.	1. Тухайн жилийн хог хаягдлын жилийн дундаж хэмжээ /хэмжих нэгж/ · Ахуйн хог хаягдал /хатуу, шингэн/ · Үйлдвэрийн хог хаягдал /хатуу, шингэн/ · Аюултай хог хаягдал	Ахуйн хог хаягдал 72 тн Ул таазны нүүрсний хаягдал 15.000 тн Аюултай хог хаягдал буюу ашигласан масло тосыг гэрээгээр уурын зууханд нийлүүлдэг.
	2. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх тухайн жилийн арга хэмжээний төсөв	2,200,000 төгрөг

Дөрөв. Байгаль хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөний тухайн жилийн төсөв

Доорх хүснэгтийн 4.1.2 - 4.1.7 –д тусгагдсан тухайн жилийн арга хэмжээний төсвийн нийлбэр нь 4.1.1 –д тусгагдана.

№	Мэдээллийн төрөл	Мэдээлэл оруулах хэсэг
4.1	1. Тухайн жилийн байгаль хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөний нийт төсөв	55.000.000 төг
	1.1 Нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээний төсөв /технологийн зөв шийдэл/	4.920.0 мян.төг
	1.2 Нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төсөв	
	1.3 Нөхөн сэргээх арга хэмжээний төсөв /техникийн, биологийн/	Техникийн нөхөн сэргээлт- 18.061.2 мян.төг Биологийн нөхөн сэргээлт- 8,625.8 мян.төг
	1.4 Ахуйн хог хаягдал	2.200.0 мян.төг
	1.5 Дүйцүүлэн хамгааллын арга хэмжээний төсөв	13,613.0 мян.төг
	1.6 Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжилтийг нөлөөлөлд өртөгч оршин суугчид, оролцогч талуудад тайлагнах төсөв	500.0 мян.төг
	1.7 Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний төсөв	3.000.0 мян.төг
	1.8 Түүх соёлын дурсгалт эд зүйлийг нүүлгэн шилжүүлэх арга хэмжээний төсөв	-
	1.9 Тухайн жилийн орчны хяналт, шинжилгээний хөтөлбөрийн нийт төсөв	3.080.0 мян.төг
	1.10 Осол эрсдлийн менежментийн төлөвлөгөө	1.000.0 мян.төг

Тав. Мета мэдээлэл

Байгаль орчныг хамгаалах тухай хуулийн 39.1.7-д заасныг үндэслэн төсөл хэрэгжүүлэгчээс доорх хүснэгтэнд тусгагдсан төслийн дэд бүтэц, нөхөн сэргээх, дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний цар хүрээ, орчны хяналт шинжилгээний

цэгэн мэдээллийг тусгасан мета мэдээллийг байгаль орчны мэдээллийн санд оруулна.

· Доорх хүснэгтийн мэдээллийг бүрэн тусгасан эсэхийг шалгах баганыг шинжээч бөглөнө.

№	Мэдээллийн төрөл	Мэдээллийг бүрэн тусгасан эсэхийг шалгах хэсэг
5.1	Зурган мэдээлэлд тусгах мэдээлэл	
	Тосгон	
	Хог хаягдлын цэгийн байршил	
	Аюултай хог хаягдлын агуулахын байршил	
	Хаягдлын далан	
	Химийн бодисын агуулахын байршил	
	Орчны хяналт шинжилгээний дээж авах	
	Хяналтын цэгийн байршил	
	Тухайн жилд хуулах хөрс	
	Гадаад, дотоод овоолго	
	Техникийн нөхөн сэргээлтийн талбай	
	Биологийн нөхөн сэргээлтийн талбай	
	Гүний худгийн байршил	
	Дүйцүүлэн хамгаалал хийх газрын байршил	

Зургаа. Тухайн жилийн арга хэмжээнээс байгаль орчинд үзүүлэх нөлөөллийн дүн шинжилгээний хяналтын хуудас

Байгаль хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан нөлөөллийн дүн шинжилгээний хэсгээс доорх хүснэгтийн А, Б, В, Г дэх багананд “тодорхойлсон”, “тодорхойлоогүй”, “хамааралгүй” гэсэн 3 төрлийн хариултаас сонгож бөглөх.

Дүгнэлтийг байгаль хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөний нөлөөллийн дүн шинжилгээний хэсэгт Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яамны мэргэжилтэн дүгнэлт гаргана.

Нөлөөллийн ангилал	А. Тооцсон эсэх	Б. Нөлөөллийн цар хүрээг тодорхойлсон эсэх	В. Нөлөөллийн эрчмийг тодорхойлсон эсэх	Г. Нөлөөллийн үргэлжлэх хугацааг тодорхойлсон эсэх	Дүгнэлт
6.1 Хөрсөнд үзүүлэх нөлөөлөл · Бохирдуулах · Эвдэх · Доройтуулах	Тодорхойлсон	Тодорхойлсон	Тодорхойлсон	Тодорхойлсон	
6.2 Гадаргын болон гүний усанд үзүүлэх нөлөөлөл · Бохирдуулах · Нөөцийг бууруулах	Тодорхойлсон	Тодорхойлсон	Тодорхойлсон	Тодорхойлсон	
6.3 Амьтан, ургамалд үзүүлэх нөлөөлөл · амьдрах орчинг хуваах · амьдрах орчинг доройтуулах · амьдрах орчинг хомсдуулах · нөөцийг бууруулах	Тодорхойлсон	Тодорхойлсон	Тодорхойлсон	Тодорхойлсон	
6.4 Агаарт үзүүлэх нөлөөлөл · Бохирдуулах · тоос	Тодорхойлсон	Тодорхойлсон	Тодорхойлсон	Тодорхойлсон	
6.5 Түүх соёлын дурсгалт эд зүйлс · Хамгаалах · Нүүлгэн шилжүүлэх	Тодорхойлоогүй	Тодорхойлоогүй	Тодорхойлоогүй	Тодорхойлоогүй	

Долоо. Байгаль хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөний дүн шинжилгээний хяналт

- Төсөл хэрэгжүүлэгч нь доорх хүснэгтийн “А” багананд байгаль хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан арга хэмжээг тоогоор илэрхийлэх
- Төсөл хэрэгжүүлэгч нь доорх хүснэгтийн “Б”, “В”, багананд байгаль хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан арга хэмжээний шалгуур үзүүлэлт, хэмжих нэгжийг тогтоосон эсэхэд “тийм”, “үгүй” хариулт өгнө.
- Доорх хүснэгтийн “Г” багананд байгаль хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөнд тусгагдсан арга хэмжээний шалгуур үзүүлэлт, хэмжих нэгжийг оновчтой тогтоосон эсэхэд Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яамны мэргэжилтнүүд “хангалттай” “хангалтгүй” гэсэн дүгнэлт өгнө.

Тухайн жилийн байгаль хамгаалах арга хэмжээний чиглэл	А. Тоо	Б. Шалгуур үзүүлэлтийг тогтоосон эсэх	В. Шалгуур үзүүлэлтийн хэмжих нэгжийг тогтоосон эсэх	Г. Дүгнэлт
7.1.1 Нөлөөллөөс урьдчлан сэргийлэх зайлуулах арга хэмжээ	5	тийм	тийм	
7.1.2 Нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ	6	тийм	тийм	
7.1.3 Нөхөн сэргээлтийн арга хэмжээ · техникийн/ га эзэлхүүн · биологийн /га	2	тийм	тийм	
7.1.4 Дүйцүүлэн хамгааллын арга хэмжээ	1	тийм	тийм	
7.1.5 Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжилтийг нөлөөлөлд өртөгч оршин суугчид, оролцогч талуудад тайлагнах арга хэмжээ	4	тийм	тийм	
7.1.6 Түүх соёлын дурсгалт эд зүйлийг нүүлгэн шилжүүлэх арга хэмжээ	0	үгүй	үгүй	
7.1.7 Байгаль орчны менежментийн удирдлага зохион байгуулалтын арга хэмжээ	11	тийм	тийм	

Найм. Орчны хяналт шинжилгээний төлөвлөгөөний хяналтын хуудас

· Төсөл хэрэгжүүлэгч нь доорх хүснэгтийг “А, Б, В, Г” багананд байгаль хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөний орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрт тусгагдсан арга хэмжээг тоогоор илэрхийлэх

Хяналт шинжилгээний дээж	А. Дээж авах цэгийн тоо	Б. Дээж авах цэгийн байршил	В. Давтамж (удаа)	Г. Төсөв (төг)
1. Хөрс	4	Уурхайн ахилтанд өртөөгүй талбай	4	370,000
2. Ус	4	Уурхайн ус шүүрүүлэх талбай	4	400.000
3. Амьтан	1	Тусгай зөвшөөрөлтэй талбайд	1	430.000
4. Ургамал	1	Уурхайн ахилтанд өртөөгүй талбай	1	480,000
5. Агаар	3	Уурхайн тээврийн зам дагуу	3	520,000

МОНГОЛ УЛС
ХУУЛИЙН ЭТГЭЭДИЙН
УЛСЫН БҮРТГЭЛИЙН ГЭРЧИЛГЭЭ

000149205

2005.10.19

/Бүртгэсэн он, сар, өдөр/

0711001129

/Хувийн хэрэгийн дугаар/

2010895

/Регистрийн дугаар/

Найвч

Хязгаарлагдмал хариуцлагатай компани

/Хуулийн этгээдийн нэр, хариуцлагын хэлбэр/

Үүсгэн байгуулагч

/Үүсгэн байгуулах баримт бичиг/

Шийдвэр

/шийдвэрийн нэр/

1

/дугаар/

1996.03.13

/он, сар, өдөр/

0141

/код/

Мал аж ахуй, савлгийн фермерийн аж ахуй эрхлэх

/Үндсэн эрхлэх үйл ажиллагааны чиглэл/

0150

Мал, импортлоор оруулах үйл ажиллагаа

0113

Хүнсний ногоо, урслаг тариалалт

0111

Газар тариалан

0729

Геологи хайгуул, ашиглалт

1101

Силет, архи зэрэг согтууруулах ундаа үйлдвэрлэл

1050

Сүү, сүүн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл

1071

Татах, нарийн боссны үйлдвэрлэл

4610

Гаднад худалдаа эрхлэх

/код/

/Туслах эрхлэх үйл ажиллагааны чиглэл/

Хугацаагүй

/хугацаа/

1

/ашигүүдийн тоо/

76,927.6

/өмчийн хөрөнгийн хэмжээ, өмчлөн төсрөгөөр/

Дорнод, Хэрлэн, 5-р баг, 1, Утас1: 99100388, Утас2: 70562992, Факс: 70583094

/хуулийн этгээдийн албан ёсны хаяг/

Дорнод аймгийн Улсын
Бүртгэлийн хэлтэс

/Бүртгэсэн байгууллагын нэр/

Гэрчилгээ дахин олгосон 2018 он 4 сар 27 өдөр

Хуулийн этгээдийн үүсгэн байгуулах баримт бичигт оруулсан нэмэлт өөрчлөлтийн бүртгэл

Д/д	Нэмэлт өөрчлөлтийн агуулга	Бүртгэсэн	
		Огноо	Ажиглан тэмдэг
1	Шинэбаяр овогтой Мламвасүрэн-г Гүйцэтгэх захирал-р томилсныг бүртгэв.	2018.04.27	Б.Болор-Эрдэнэ
2	Дахин гэрчилгээ олгов.	2018.04.27	Б.Болор-Эрдэнэ
1	4923 Автомашинаар ачаа тээвэр эрхлэх эрхлэх үйл ажиллагааг шинээр бүртгэв.	2019.08.27	Б.Болор-Эрдэнэ
2	Шинэбаяр овогтой Бямбасүрэн -г Гүйцэтгэх захирал-р томилсныг бүртгэв.	2019.08.27	Б.Болор-Эрдэнэ

Энэхүү гэрчилгээг түүхэндээ оруулсан үйлдлийг Монголын Уламжлалын, соёлын, дотроо харилцааны хуульчилсан
Уламжлалын бүртгэлийн гэрчилгээг хийхтэйгээр хийх үйлдлийг.

* 0 0 0 1 4 9 2 0 5 *

АШИГТ МАЛТМАЛ, ГАЗРЫН ТОСНЫ ХЭРЭГ
ЭРХЛЭХ ГАЗАР

АШИГТ МАЛТМАЛ АШИГЛААЛТЫН ТУСГАЙ
ЗӨВШӨӨРӨЛ

Дугаар 1364А

Ашигт малтмалын тухай Монгол улсын хуулийн 26 дугаар
зүйлийг үндэслэн

Дорнод аймаг /хот/-ийн

Баянтүмэн сум /дүүрэг/-ын

Адуун чулуу нэртэй газарт орших

74 гектар талбай бүхий уурхайн талбайд хуульд

заасан нөхцөл, шаардлагын дагуу ашигт малтмал ашиглахыг

зөвшөөрч улсын бүртгэлийн 711001129 тоот гэрчилгээтэй

„Найнга“ БҮХ -д

энэхүү тусгай зөвшөөрлийг 30 жилийн

хугацаагаар олгов.

Тусгай зөвшөөрөл хавсралтгүй бол хүчингүй.

АШИГТ МАЛТМАЛ, ГАЗРЫН ТОСНЫ ХЭРЭГ
ЭРХЛЭХ ГАЗРЫН ДАРГА

Л. БОЛД

2007 оны 02 сарын 09 өдөр

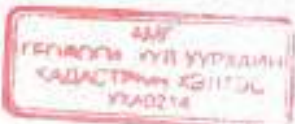
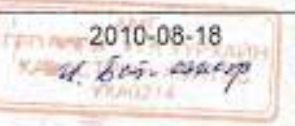
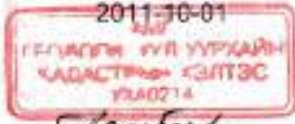
Улаанбаатар хот

ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН ГЭРЧИЛГЭЭНИЙ 1 ДҮГЭЭР ХАВСРАЛТ

MV-001364

Тусгай зөвшөөрлийн гэрчилгээгүй бол хүчингүй.

Хөдөлгөөний код	Хөдөлгөөний тайлбар	Гарын үсэг, огноо, тамга
000-CI	Бүртгэв: Ашигт малтмалын газрын даргын 2010 оны 127 тоот тушаалын дагуу ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрлийн талбайн солбицлыг WGS-84 тогтолцоонд албан ёсоор хөрвүүлж талбайн хэмжээг дахин тооцсон.	
013-FE	Бүртгэв: Тусгай зөвшөөрлийн 13 дахь/дэх жилийн төлбөрийг төлөв. Хугацаа 2010.10.01 – 2011.10.01 хүртэл	2010-08-18
014-FE	Бүртгэв: Тусгай зөвшөөрлийн 14 дахь/дэх жилийн төлбөрийг төлөв. Хугацаа 2011.10.01 – 2012.10.01 хүртэл	2011-10-01
015-FE	Бүртгэв: Тусгай зөвшөөрлийн 15 дахь/дэх жилийн төлбөрийг төлөв. Хугацаа 2012.10.01 – 2013.10.01 хүртэл	2012-07-20
016-FE	Бүртгэв: Тусгай зөвшөөрлийн 16 дахь/дэх жилийн төлбөрийг төлөв. Хугацаа 2013.10.01 – 2014.10.01 хүртэл	2013-06-20
017-FE	Бүртгэв: Тусгай зөвшөөрлийн 17 дахь/дэх жилийн төлбөрийг төлөв. Хугацаа 2014.10.01 – 2015.10.01 хүртэл	2014-06-15
018-FE	Бүртгэв: Тусгай зөвшөөрлийн 18 дахь/дэх жилийн төлбөрийг төлөв. Хугацаа 2015.10.01 – 2016.10.01 хүртэл	2015-08-19

ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН ГЭРЧИЛГЭЭНИЙ 1 ДҮГЭЭР ХАВСРАЛТ

MV-001364

Тусгай зөвшөөрлийн гэрчилгээгүй бол хүчингүй.

Дэс дугаар	Тусгай зөвшөөрөлд орох өөрчлөлтийн үндэслэл	Огноо, гарын үсэг, тэмдэг
019-FE	Бүртгэв: Тусгай зөвшөөрлийн 19 дахь/дэх жилийн төлбөрийг төлөв. Хугацаа 2016.10.01 – 2017.10.01 хүртэл	2016-09-23 АМГТГ Г.ОЛОНС, УУН УУРХААН КАДАСТРЫН ХЭЛТЭС ХТ07043
020-FE	Бүртгэв: Тусгай зөвшөөрлийн 20 дахь/дэх жилийн төлбөрийг төлөв. Хугацаа 2017.10.01 – 2018.10.01 хүртэл	2017-08-17 АМГТГ Г.ОЛОНС, УУН УУРХААН КАДАСТРЫН ХЭЛТЭС ХТ07043
021-FE	Бүртгэв: Тусгай зөвшөөрлийн 21 дахь/дэх жилийн төлбөрийг төлөв. Хугацаа 2018.10.01 – 2019.10.01 хүртэл	2018-08-17 АМГТГ Г.ОЛОНС, УУН УУРХААН КАДАСТРЫН ХЭЛТЭС ХТ07043
022-FE	Бүртгэв: Тусгай зөвшөөрлийн 22 дахь/дэх жилийн төлбөрийг төлөв. Хугацаа 2019.10.01 – 2020.10.01 хүртэл	2019-08-21 АМГТГ Г.ОЛОНС, УУН УУРХААН КАДАСТРЫН ХЭЛТЭС ХТ07043
023-FE	Бүртгэв: Тусгай зөвшөөрлийн 23 дахь/дэх жилийн төлбөрийг төлөв. Хугацаа 2020.10.01 – 2021.10.01 хүртэл	1 АМГТГ Г.ОЛОНС, УУН УУРХААН КАДАСТРЫН ХЭЛТЭС ХТ07043 2020.09.28
024-FE	Бүртгэв: Тусгай зөвшөөрлийн 24 дахь/дэх жилийн төлбөрийг төлөв. Хугацаа 2021.10.01 – 2022.10.01 хүртэл	1 АМГТГ Г.ОЛОНС, УУН УУРХААН КАДАСТРЫН ХЭЛТЭС ХТ07043 2021.08.24
025-FE	Бүртгэв: Тусгай зөвшөөрлийн 25 дахь/дэх жилийн төлбөрийг төлөв. Хугацаа 2022.10.01 – 2023.10.01 хүртэл	1 АМГТГ Г.ОЛОНС, УУН УУРХААН КАДАСТРЫН ХЭЛТЭС ХТ07043 2022.08.15

MV-001364

[illegible]

**ТУСГАЙ ЗӨВШӨӨРЛИЙН ГЭРЧИЛГЭЭНИЙ
2 ДУГААР ХАВСРАЛТ**

MV-001364

Тусгай зөвшөөрлийн гэрчилгээгүй бол хүчингүй.

Хөдөлгөөний код	Хөдөлгөөний тайлбар	Хүчин төгөлдөр талбайн хэмжээ /га/	Хасагдах талбайн хэмжээ /га/	Тусгай зөвшөөрлийн талбайн солбицлууд, гарын үсэг, огноо, тамга
000-CI	Ашигт малтмалын газрын даргын 2010 оны 127 тоот тушаалын дагуу ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрлийн талбайн солбицлыг WGS-84 тогтолцоонд албан ёсоор хөрвүүлж талбайн хэмжээг дахин тооцсон.	74.08 Га	0 Га	1 114° 32' 32.33" 48° 7' 32.92" 2 114° 31' 52.34" 48° 7' 32.92" 3 114° 31' 52.34" 48° 8' 1.92" 4 114° 32' 32.33" 48° 8' 1.92" 2010-04-01 3. Заяабат

ХАМТРАН АЖИЛЛАХ ГЭРЭЭ

2025 оны 01 сарын 14 өдөр

Чойбалсан хот

Нэг талаас "Хэрлэн тохижилт үйлчилгээ" ОНӨААТҮГ (цаашид "А" тал гэнэ), түүнийг төлөөлөн Ерөнхий нягтлан бодогч ажилтай Өлзийхутаг овогтой Пүрэвсүрэн

Нөгөө талаас түүнийг төлөөлж Байгаль орчины мэргэжилтэн албан тушаалтай Х.Содмагнай (цаашид "Б" тал гэнэ), /РД:2010895 / бид дараах нөхцөлөөр энэхүү гэрээг байгуулав.

1. "А", "Б" талын нийтлэг үндэслэл

1.1. "А", "Б" талууд нь хүний эрүүл мэнд хүрээлэн байгаа орчинд үзүүлэх хортой нөлөөллийг арилгах түүнээс урьдчилан сэргийлэх хоггүй цэвэр орчинд ажиллаж, амьдрах зорилгоор тогтоосон хуваарийн дагуу хаягдал хогийг цуглуулан тээвэрлэж хамтран ажиллана.

1.2. Гэрээний хугацааг "А", "Б" талууд 2025 оны 01 дугаар сарын 14-ны өдрөөс 2026 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдөр хүртэл хугацаатай байгуулав. /Гэрээний хугацааг талууд тохиролцон сунгаж болно./

2. "А", "Б" талын хамтын ажиллагааны удирдлага, хяналт

2.1. "А", "Б" тал нь гэрээний хэрэгжилт болон талуудын гэрээний талаарх үйл ажиллагаанд хяналт тавих эрхтэй.

2.2. Талууд аль нэг талынхаа шаардсан үед хамтын ажиллагаатай холбоотой өөрийн хийсэн ажлын талаар тайлагнаж болно.

3. Нэг. "А", "Б" талуудын эдлэх эрх, хүлээх үүрэг

3.1. "Б" тал нь гэрээнд заагдсан хэмжээ, хугацаанд хог хаягдлыг тээвэрлүүлнэ.

3.2. "Б" тал нь хог хаягдлын хураамж **100,000 /Нэг зуун мянган/** төгрөгийг Захиргааны хэм хэмжээний актын 2023 оны 07.28-ны өдрийн 6325 дугаарт бүртгэлтэй Дорнод аймаг Хэрлэн сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2023.06.30-ны өдрийн 14/01 тоот тогтоолоор батлагдсан хураамжийн дагуу тооцон "А" талын Хаан банкны **5423157489** тоот дансанд сар бүрийн 25-ны дотор шилжүүлэх

3.3. "А", "Б" тал нь "Хог хаягдлын тухай" хуулийн 10 дугаар зүйлийг мөрдлөг болгон ажиллана.

3.4. "Б" тал нь "А" талд хог хаягдлын хураамжийг төлөөгүй тохиолдолд хог хаягдлыг тээвэрлэхгүй.

3.5. "А" тал хог хаягдлыг гэрээнд заагдсан хугацаанд аюулгүй ажиллагааны шаардлагыг хангасан тусгай тоногдсон автомашинаар тээвэрлэнэ

3.6. "А" тал нь "Б" талын хог хаягдлыг **сард 1 удаа** ачиж тээвэрлэнэ.

3.7. Тус гэрээний нэмэлт заалтад дурдсан эрх үүрэг, хориглох заалтыг иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллагууд тус тусын мөрдөх хэсгийг мөрдлөг болгон ажиллана.

3.8. "А" тал нь "Б" талын хог хаягдлыг сард дуудлагаар болон төлөвлөсөн хуваарийн дагуу ачиж тээвэрлэх явцад "Б" тал нь "А" талд хогийг цогтой үнс нурмын хамт ачуулахыг хориглоно.

3.9. "Б" тал хогийг цогтой үнс нурмын хамт ачуулсан нь тогтоогдож, "А" талд эрсдэл учруулбал учирсан хохирлыг буруутай байгууллага, аж ахуйн нэгж хариуцан төлнө.

3.10. Хог хаягдлын тухай хуулийн 41.3-т заасан овор хэмжээ ихтэй болон барилгын хог хаягдлыг тээвэрлэх, устгах үйлчилгээний хөлс нь энэ хуулийн 41.1-д заасан хураамжид хамаарахгүй, 41.4. энэ хуулийн 41.2, 41.3-т заасан үйлчилгээний хөлсийг хог хаягдлыг хүлээн авах иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагатай байгуулах гэрээний үндсэн дээр тохиролцон тогтооно гэж заасны дагуу дараах заалтын дагуу үнэ тарифыг баримтлан "Б" тал нь "А" талын дансанд төлбөрийг шилжүүлнэ.

3.11. Иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагын энгийн хог хаягдлын үйлчилгээний хураамжийг үүсгэж байгаа хог хаягдлын хэмжээнээс хамааруулан тооцно.

3.12. Дорнод Аймаг Хэрлэн сумын Засаг даргын 2022 оны 06 дугаар сарын 28-ны өдрийн А/199 Шинээр байгуулсан хогийн цэгт хог хаягдлыг тээвэрлэх тухай захирамжийн дагуу Хэрлэн сум, Чойбалсан хотод үйл ажиллагаа явуулж буй Хоол үйлдвэрлэл болон мах, махан бүтээгдэхүүн, үйлдвэрлэл, зам, барилгын компанийн хог хаягдлыг 2022 оны 07 дугаар сарын 01-ний өдрөөс эхлэн Баянтүмэн сумын нутаг дэвсгэр дэх шинэ хогийн төвлөрсөн цэгт татан зайлуулна.

3.13. Баян түмэн сумын шинэ хогийн цэгт хоол үйлдвэрлэл, малын гаралтай бүтээгдэхүүн, сэг зэм, яс, зам болон барилгын хаягдал хогийг татан зайлуулах өртөг нь байршлаас шалтгаалан бусад энгийн хог хаягдлаас илүү төлбөртэй байна.

3.14. Баян түмэн сумын шинэ хогийн цэгт хог тээвэрлэх хуваарийн /хавсралт-1/-ийн дагуу хийж гүйцэтгэж болно

4. Маргааныг шийдвэрлэх

4.1. Гэрээгээр хүлээсэн үүрэгтэй холбоотой асуудлаар 2 тал харилцан зөвшилцөн, тохиролцоонд хүрээгүй тохиолдолд холбогдох хуулийн байгууллагаар шийдвэрлүүлнэ.

5. Бусад нэмэлт заалт

5.1. "А" "Б" талууд үйл ажиллагаандаа Монгол Улсын Иргэний тухай хууль, Хог хаягдлын тухай хууль тогтоомж, бусад хууль тогтоомжийг удирдлага болгоно.

5.2. Хог хаягдлын талаар иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллагын эрх, үүрэг

5.2.1. Иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллага дараах эрх эдэлнэ:

5.2.2. Хог хаягдлын тухай хууль тогтоомж зөрчсөн этгээдийн талаар төрийн болон нутгийн захиргааны байгууллагад мэдээлэх, хариуцлага хүлээлгэхийг эрх бүхий байгууллага, албан тушаалтнаас шаардах;

5.2.3. Хог хаягдлын талаар мэргэжлийн байгууллагаас арга зүйн туслалцаа, зөвлөгөө авах

5.3. Хог хаягдлын талаар иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллага дараах үүрэг хүлээнэ:

5.3.1. Хог хаягдлын тухай хуулийн 9.1.3-т заасан журмын дагуу энгийн хог хаягдлаа ангилан ялгах.

5.3.2. Хог хаягдлын тухай хуулийн 15 дугаар зүйлд заасан шаардлагыг хангасан хогийн савтай байх.

5.3.3. Аж ахуйн нэгж, байгууллага нь хог хаягдал цуглуулах, тээвэрлэх эрх бүхий аж ахуйн нэгж, байгууллагатай буюу /"Хэрлэн тохижилт үйлчилгээ" ОНӨААТҮГ-тай/ хог тээврийн үйлчилгээний гэрээ байгуулах,

5.3.4. Хог хаягдлаа зориулалтын хогийн сав болон цэгт хаях эсхүл хог хаягдал цуглуулж тээвэрлэх эрх бүхий байгууллага буюу /"Хэрлэн тохижилт үйлчилгээ" ОНӨААТҮГ-т/ шилжүүлэх;

5.3.5. Нийтийг хамарсан цэвэрлэгээ, иргэдийн бүлгээс зохион байгуулсан үйл ажиллагаанд идэвхитэй оролцох;

5.3.6. Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамжийг тогтоосон хугацаанд төлөх

5.3.7 Хог хаягдлыг бууруулах, ангилах, дахин ашиглах, зүй зохистой хаях дадал зуршлыг хэвшүүлэх;

5.3.8. Эзэмшлийн барилга, байгууламжийн гадна хана, хашаа, хайсан дээр хог хаягдал болохоор зар сурталчилгаа байршуулахгүй байх;

5.3.9. Хог хаягдлын тухай хуулийн 9.4.12-т заасан нийтийн эдэлбэр газрын 50 метр хүртэлх хог хаягдал, цас, мөсийг цэвэрлэх;

5.3.10. Барилга барих, буулгах, засварлах үйл ажиллагаанаас гарах хог хаягдлыг цуглуулах, тээвэрлэх, дахин боловсруулах, устгах, булшлах эрх бүхий иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагад шилжүүлж, үйлчилгээний хөлсийг хариуцах;

5.3.11. Хог хаягдлын талаарх сургалтад хамрагдаж, мэдлэгээ дээшлүүлэх;

5.3.12. Хамгийн боломжит арга технологи, байгаль орчинд ээлтэй арга ажиллагааг нэвтрүүлэх замаар хог хаягдлаас хүний эрүүл мэнд, байгаль орчинд үзүүлэх нөлөөллийг бууруулах,

5.3.13. Аж ахуйн нэгж, байгууллагын удирдлага хог хаягдлын тухай хууль тогтоомжийн хэрэгжилтэд хяналт тавина.

5.4. Иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагад хог хаягдалтай холбоотой дараах үйл ажиллагааг хориглоно.

5.4.1. Хог хаягдлыг дэд бүтцийн шугам хоолойд хаях;

5.4.2. Нийтийн эдэлбэр газар, ногоон бүс, үерийн далан сувагт хог хаягдал хаях;

5.4.3. Хог хаягдлыг ил задгай шатаах;

5.4.4. Гэрийн болон нам даралтын зууханд нийлэг материалтай хог хаягдлыг шатаах;

5.4.5. Хог хаягдлыг хогийн сав болон тогтоосон цэгээс бусад газарт хаях;

5.4.6. Аж ахуйн нэгж, байгууллага нь хөрс бохирдуулагч жорлон байгуулах;

5.4.7. Нийтийн эзэмшлийн эд хөрөнгө дээр зар сурталчилгаа байршуулах, шашны болон зан үйлийн эд зүйлс тавьж хог хаягдал үүсгэх.

6. Гэрээ хүчин төгөлдөр байх

6.1. "А", "Б" талууд нь гэрээнд гарын үсэг зурсан үеэс гэрээ хүчин төгөлдөр болж мөрдөгдөнө.

6.2. Гэрээг хуульд зааснаас бусад тохиолдолд талууд харилцан тохиролцсоны үндсэн дээр хугацаанаас өмнө ажлын 10 хоногийн дотор урьдчилан мэдэгдэх замаар гэрээг цуцалж болно. Энэ тохиолдолд шалтгааныг тодорхой бичин албан тоотоор хандана.

6.3. Талууд харилцан тохиролцож гэрээнд нэмэлт, өөрчлөлт оруулж болно.

7. ГЭРЭЭ БАЙГУУЛАГЧ ТАЛУУД:

А" тал:

Хаяг:

Хэрлэн сум 2-р баг

"ХЭРЛЭН ТОХИЖИЛТ ҮЙЛЧИЛГЭЭ"

ОНӨААТГазрын Ерөнхий нягтлан

Бодогч /Ө.Пүрэвсүрэн/

/Гарын үсэг/

Тамга, тэмдэг

Утас: 70582832

"Б" тал:

Хаяг:

Хэрлэн сум 6-р баг

"Найни"ХХК

Байгаль орчины мэргэжилтэн

/Х.Содмагнай/

/Гарын үсэг/

Тамга, тэмдэг

Утас:89119378з

"НАЙНГИ" ХХК-ИЙН ЗАХИРАЛ
Б.БАСХҮҮ ТАНАА

ДОРНОД АЙМГИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ХЭРЭГЖҮҮЛЭГЧ АГЕНТЛАГ

БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ГАЗАР

Баянтүмэнгийн гудамж, 9 дүгээр баг
Хэрлэн сум, Дорнод аймаг. 21000

Утас: 7058-3529

Цахим шуудан: domodbog@gmail.com

2025.01.22 № 35

танай _____ -ны № _____ -т

Санал хүргүүлэх тухай

Танай аж ахуйн нэгжийн 2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд дараах ажлын саналыг хүргүүлж байна. Үүнд

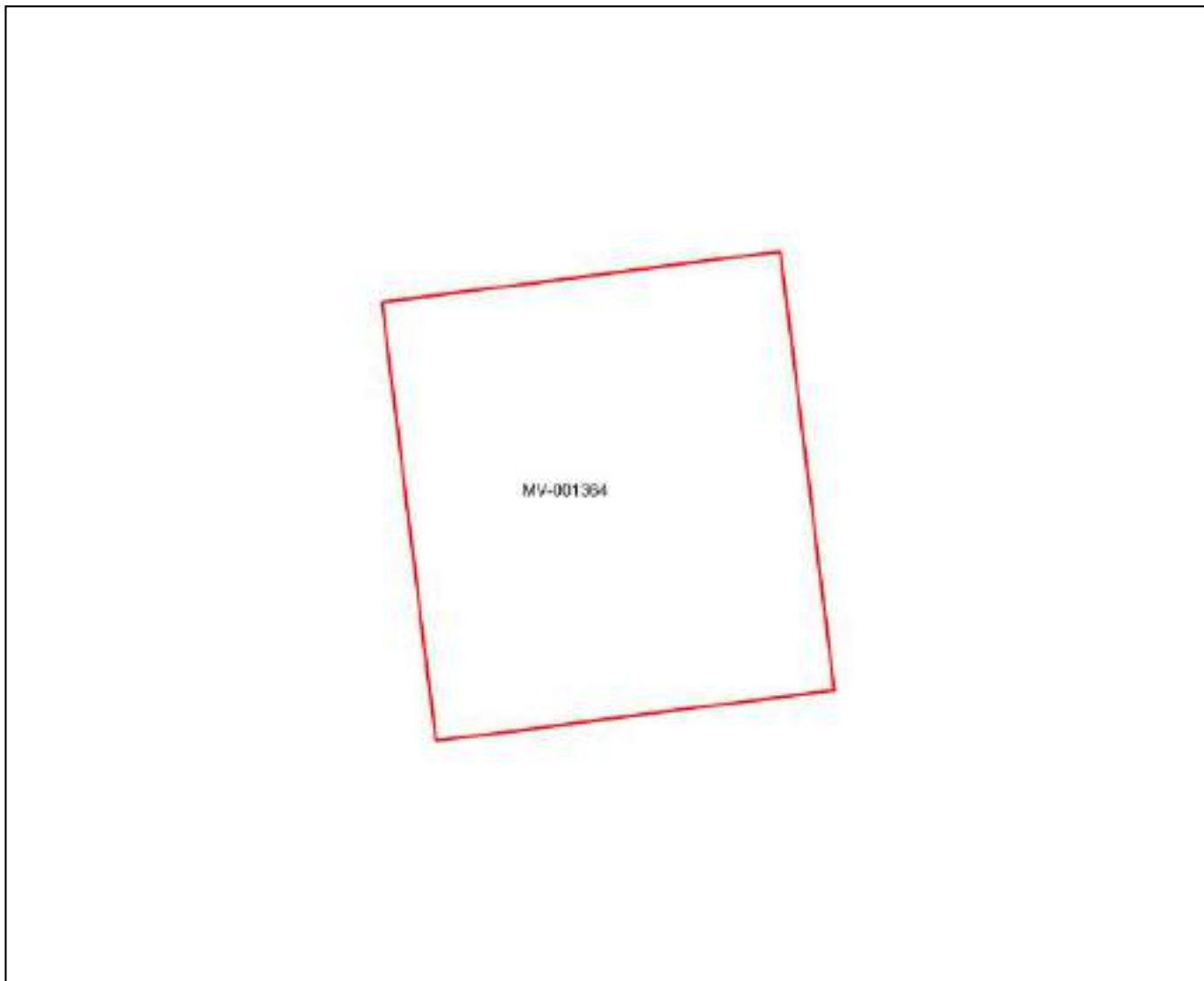
- 1.Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний хүрээнд:
 - 1.1.Аюултай хог хаягдал түр хадгалж буй талбайг хөрсөнд бохирдол үүсгэхгээс сэргийлж хатуу хучилттай болгох.
 - 1.2.Нүхэн жорлонг буулгаж стандартад нийцсэн ариун цэврийн байгууламжтай болгох.
 - 1.3.ДБЭХС ТӨХК хүртэлх нүүрс тээврийн зам дагуух хог хаягдал, тоосжилтыг бууруулах ажлыг төлөвлөх.
 - 1.4.Ашиглалтын талбай доторх зам талбайн услах үеийн график гаргаж, бүртгэлжүүлэх.
- 2.Биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөөнд;
 - 2.1.Хэрлэн сумын нутагт эвдэрч эзэнгүй орхигдсон 2 га талбайгаас доошгүй газарт нөхөн сэргээлт хийх.
- 3.Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний хүрээнд:
 - 3.1.Аюултай хог хаягдлыг бүртгэлжүүлж эрх бүхий байгууллагатай гэрээ байгуулж хүлээлгэн өгөх.
- 4.Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөнд;
 - 4.1.Биологийн нөхөн сэргээлтийг ургамал ургах таатай хугацаа буюу 5 болон 6 дугаар сард тариалах.
 - 4.2.Олон нийтэд тайлагнах ажлыг сайжруулж, нөлөөллийн бүсийн оршин суугч нарт байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн талаар мэдээлэл өгч байх.
 - 4.4.Тэрбум мод үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд Хэрлэн сумын Засаг даргатай гэрээ байгуулан мод тарих.
 - 4.5.Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхдээ холбогдох төрийн байгууллага болон нөлөөллийн бүсийн иргэдийн төлөөллийг оролцуулах.

Иймд дээрх саналыг 2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд тусган хэрэгжүүлэн ажиллана уу.

ДАРГА

А.ГАНТУЛГА

2107501073

ТАНИХ ТЭМДЭГ

Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрөл

Ашиглалтын

Хайгуулын

Засаг захиргааны хил

Улсын хил

Аймгийн хил

Сумын хил

Аймгийн төв

Сумын төв

Тусгай хамгаалалттай газар нутаг

Дархан цаазат газар

Байгалийн цогцолборт газар

Байгалийн нөөц газар

Дурсгалт газар

Хамгаалалтын бүсүүд

Гол мөрний урсац бүрэлдэх эх

Ойн сан бүхий газар

Усны сан бүхий газрын хамгаалалтын бүс

Онцгой хамгаалалтын бүс

Энгийн хамгаалалтын бүс

Ус хангамжийн эх үүсвэр

Эрүүл ахуйн хориглолтын бүс

Эрүүл ахуйн хязгаарлалтын бүс

Тэжээгдлийн муж

Орон нутгийн усны хамгаалалтын бүс

Орон нутгийн усны хамгаалалтын бүс

Масштаб 1:8848.0

Аймаг, сум, сав газрын нэр: Дорнод аймаг Баянтүмэн сум,
Дорнод аймаг Хэрлэн сум, Хэрлэн голын сав газар

Засгийн газрын 2012 оны 194, 2015 оны 289-р тогтоолоор
батлагдсан гол, мөрний урсац бүрэлдэх эхтэй давхцалгүй, ойн
сантай давхцалгүй, усны сан бүхий газрын хамгаалалтын бүстэй
давхцалгүй, улсын тусгай хамгаалалттай газар нутагтай
давхцалгүй байна. Орон нутгийн усны энгийн болон онцгой
хамгаалалтын бүстэй давхцалгүй байна.

Огноо: 2025-02-10